

T.C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN YETERLİK ALGILARININ
ARAŞTIRILMASI
(GİRESUN ÖRNEKLEMİ)

GAMZE AKYOL

Danışman

Dr. Öğrt. Üyesi Beytullah DÖNMEZ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

GİRESUN-2020

T.C.

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN YETERLİK
ALGILARININ ARAŞTIRILMASI
(GİRESUN ÖRNEKLEMİ)**

GAMZE AKYOL

Danışman: Dr. Öğrt. Üyesi Beytullah DÖNMEZ

GİRESUN-2020

Sağlık Bilimleri Enstitü Müdürünün onayı.

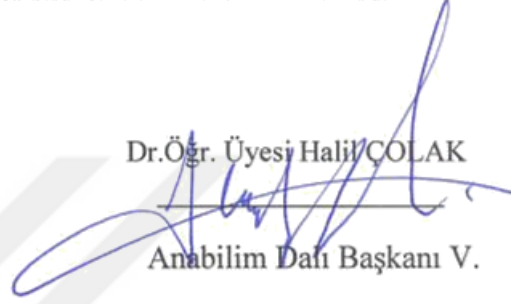
Prof. Dr. Ayşegül ÇEBİ

24/01/2020

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı standartlarına uygun olduğunu onaylarım.

Dr.Öğr. Üyesi Halil ÇOLAK

Anabilim Dalı Başkanı V.

Bu tezi okuduğumuzu ve Yüksek Lisans tezi olarak bütün gerekliliklerini yerine getirdiğini onaylarız.

Dr.Öğr. Üyesi Beytullah DÖNMEZ

Jüri Üyeleri ve Üniversiteleri

Dr.Öğr. Üyesi Beytullah DÖNMEZ, Giresun Üniversitesi

Dr.Öğr. Üyesi Yakup PAKTAŞ, Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç.Dr. Kürşad Han DÖNMEZ, Giresun Üniversitesi

TEZ BİLDİRİMİ

Tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

İmza
Gamze AKYOL

“Hayatımın her döneminde sevgisiyle yanımda olan, ömür boyu elimi tutacağını bildiğim çok değerli anne, babam ve desteğiyle umut veren kardeşim Goncagül Akyol’a ithaf ediyorum...”

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın tüm aşamalarında her türlü bilimsel desteği sağlayan danışmanım Dr.Öğretim Üyesi Beytullah DÖNMEZ'e ayrıca yardımlarından dolayı Dr.Öğretim Üyesi Yakup PAKTAŞ'a, görüşleri ve destekleriyle katkı sağlayan Doç.Dr. Şevki KOLUKISA, Dr.Öğretim Üyesi Aytekin Hamdi BAŞKAN, Doç.Dr. Kürşad Han DÖNMEZ, Dr.Öğretim Üyesi Alpay BÜLBÜL ve verileri toplamamda yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Diğer yandan tez çalışmalarım sırasından manevi desteğini esirgemeyen aileme ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Son olarak yüksek lisans eğitimi boyunca dostluklarını esirgemeyen ve her türlü desteği sağlayan Giresun Spor Bilimleri Fakóltesi memurları Fikriye Çorbacı, Gamze Türe, Murat Özdemir ve Talip Kaya'ya teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

İTHAF	ii
TEŞEKKÜR	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar DİZİNİ	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	viii
EKLER LİSTESİ	x
ÖZET	xi
ABSTRACT.....	xiii
1.GİRİŞ ve AMAÇ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Eğitim	5
2.1.1. Eğitim Amaçları	5
2.2. Öğretmen ve Öğretmenlik Kavramı	6
2.2.1. Öğretmenlik Mesleği ve Önemi	6
2.2.1.2.Öğretmen Nitelikleri	7
2.3. Beden Eğitimi	8
2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları.....	9
2.3.2. Beden Eğitimi Öğretmeni.....	10
2.3.3. Öğretmen Yeterlikleri.....	10
2.4. Yeterlik Kavramı	12
2.4.1. Öğretmen Yeterlikleri ile İlgili Araştırmalar.....	13
2.4.2. Beden Eğitimi Öğretmenin Yeterlikleri	14
2.5. Meslek ve Meslek Seçimi	15
2.6. Algı.....	16
3.GEREÇ VE YÖNTEM.....	17
3.1.Araştırmanın Modeli	17

3.2. Araştırma Grubu.....	17
3.3. Veri Toplama Araçları.....	17
3.3.1.Kişisel Bilgi Formu	17
3.3.2.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği	18
3.4. Veri Toplama Süreci	18
3.5. İstatistiksel Analizler.....	19
4. BULGULAR.....	20
5. TARTIŞMA	37
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	44
6.1. Uygulamaya yönelik öneriler	45
6.2. Araştırmacılara yönelik öneriler	45
7. KAYNAKLAR	47
ETİK KURUL ONAYI.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
EKLER.....	56
EK: 1	57
EK: 2	59
EK: 3	64
ÖZGEÇMİŞ.....	65

TABLolar DİZİNİ

Tablo		S.
Tablo 4.1	Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımları	20
Tablo 4.2	Öğretmenlerin Yaş Dağılımları	20
Tablo 4.3	Öğretmenlerin Mesleki Yıl Dağılımları	21
Tablo 4.4	Öğretmenlerin Gelir Durumu Dağılımları	21
Tablo 4.5	Öğretmenlerin Yerleşim Yeri Dağılımları	22
Tablo 4.6	Öğretmenlerin Kurumlarına Göre Dağılımları	22
Tablo 4.7	Öğretmenlerin Spor Yapma Düzeyi Dağılımları	22
Tablo 4.8	Öğretmenlerin Spor Uzmanlık Branşı Dağılımları	23
Tablo 4.9	Öğretmenlerin Öğretmenliği Neden Seçtiğine Göre Dağılımları	23
Tablo 4.10	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘‘Program/İçerik Bilgisi’’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.	23
Tablo 4.11	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘‘Öğrenme/Öğretme Süreci’’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları	24
Tablo 4.12	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘‘Öğrenmeyi Gelişimi İzleme ve Değerlendirme’’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.	26
Tablo 4.13	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘‘Öğrenciyi Tanıma’’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.	27
Tablo 4.14	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘‘Okul/Aile ve Toplum İlişkileri’’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.	27
Tablo 4.15	Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘‘Kişisel ve Mesleki Gelişim’’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları	28

Tablo 4.16	Ölçek ve Alt Boyutlarının Cinsiyete Göre Mann-Whitney Analiz Sonuçları	29
Tablo 4.17	Ölçek ve Alt Boyutlarının Çalışılan Yerleşim Yerine Göre Mann-Whitney Analiz Sonuçları	30
Tablo 4.18	Ölçek ve Alt Boyutlarının Çalışılan Kuruma Göre Mann-Whitney Analiz Sonuçları	30
Tablo 4.19	Ölçek ve Alt Boyutlarının Gelire Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları	31
Tablo 4.20	Ölçek ve Alt Boyutlarının Sporculuk Geçmişinin Düzeyine Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları.	32
Tablo 4.21	Ölçek ve Alt Boyutlarının Spor Uzmanlık Branşına Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları.	33
Tablo 4.22	Ölçek ve Alt Boyutlarının Yaşa Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları	34
Tablo 4.23	Ölçek ve Alt Boyutlarının Mesleki Yıla Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları	35
Tablo 4.24	Ölçek ve Alt Boyutlarının Beden Eğitimi Öğretmenliğinin Neden Seçildiği Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları	36

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

Agr. Ort:	Ağırlıklı Ortalama
Ark:	Arkadaşları
YÖK:	Yüksek Öğretim Kurumu
MEB:	Milli Eğitim Bakanlığı
FATİH:	Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi
MTEM:	Mesleki Eğitimin Modernizasyonu Projesi
MYK:	Mesleki Yeterlik Kurumu Kanunu
NASPE:	Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Birliği
AB:	Avrupa Birliği
F:	Frekans
%:	Yüzde
X:	Aritmetik Ortalama
N:	Veri Sayısı
p:	Anlamlılık Düzeyi
r:	Korelasyonel Katsayısı
SS:	Standart Sapma
t:	T Değeri (t testi için)
M-W:	Mann-Whitney U Testi Değeri

K-S: Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Değeri

K-W: Kruskal-Wallis Testi Değeri

EKLER LİSTESİ

EK 1: Demografik Bilgiler Formu	57
EK 2: Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği	59
EK 3: Ölçek Kullanım İzni	64

ÖZET

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN YETERLİK

ALGILARININ ARAŞTIRILMASI

(GİRESUN ÖRNEKLEMİ)

Amaç: Bu araştırmada, Giresun il Merkezi ile İlçelerindeki okullarda görev yapan beden eğitimi dersi öğretmenlerinin yeterlik algıları ile bu algıların “cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, spor yapma düzeyi, spor branşı, öğretmenlik mesleğini seçme nedeni ve aylık gelir” değişkenleri açısından farklılıkları incelendi.

Gereç ve Yöntem: Araştırma grubunu, 2018-2019 öğretim yılı Giresun İl Merkezi ile ilçelerinde bulunan ortaokul ve liselerde, çalışan amaçlı örnekleme yöntemine göre seçilen 119 gönüllü beden eğitimi öğretmenleri oluşturdu. Araştırma verilerinin toplanmasında tez yazarının oluşturmuş olduğu “Kişisel Bilgiler Dökümanı” ve Ünlü(2008) tarafından oluşturulan “Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği” kullanıldı.

Ölçeğin alt boyutlarına dair ortalama ve standart sapmaları verildi, ölçek ile alt boyutları için ise Cronbach-Alfa değerlerine bakıldı. Ayrıca ölçek ile alt boyutları için normallik varsayımları incelendi. İncelenen ölçekler normal dağılıma sahip olmadığından dolayı ölçekler ile düzey sayısı iki olan cinsiyet, kurum ve yerleşim yeri değişkenlerinin analizinde Mann-Whitney U test istatistiği, düzey sayısı ikiden fazla olan gelir durumu, yaş, meslek yılı, sporculuk geçmiş düzeyi, spor uzmanlık branşı ve öğretmenliğin neden seçildiği değişkenlerinin analizinde Kruskal-Wallis test istatistiği kullanıldı.

Bulgular: Araştırmada deneklerden elde edilen verilere göre öğretmenlerin “sporculuk geçmişinin düzeyi” değişkenine göre yeterliğe yönelik verdikleri cevapların “program/içerik bilgisi” alt boyutuna ilişkin puan ortalamalarında anlamlı bir fark bulundu($P<0,05$). “Öğretmenlerin spor uzmanlık branşı” değişkenine göre yeterliğe

yönelik verdikleri cevapların “program/içerik bilgisi, gelişimi izleme değerlendirme” alt boyutları ile toplam ölçüğe ilişkin puanlarının ortalama dağılımlarında anlamlı bir farklığa rastlandı($P<0,05$). Öğretmenlerin “beden eğitimi öğretmenliğinin neden seçildiği” değişkenine göre yeterliğe yönelik verdikleri cevapların “öğrenme-öğretme süreci, öğrencisini tanıma, okul-toplum ve aile ilişkileri, bireysel ve meslek gelişimi” alt boyutları ile ölçüğün toplamına ilişkin düzey ortalamaları arasında yine anlamlı dağılan farklılıklar bulundu($P<0,05$).

Sonuç: Araştırmada elde edilen sonuçlara bakıldığında öğretmenler, değerlendirmeleri istenilen değişkenler hususunda “çok yeterli” olduklarını, Öğretmenlerin bu mesleği neden seçtiklerine ilişkin verdikleri cevaplar incelendiğinde farklılık bulunan tüm alt boyutlarda öncelikli sebebin “sporu sevdiğileri için” (%47,1) “başka alternatifleri olmadığı için” (%30,1) ve son olarak “beden eğitimi öğretmenliğini sevdiğileri için” (%27,7) bu mesleği seçtikleri sonucu elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Yeterlik, Algı, Beden Eğitimi Öğretmen Yeterliği

ABSTRACT

RESEARCH OF THE COMPETENCY PERCEPTION OF PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

(GIRESUN SAMPLE)

Purpose: In this study, the differences in perceptions of the competence of physical education teachers working in the schools in Giresun city center and its districts with the variables such as “gender, age, professional seniority, level of doing sports, sports branch, the reason for choosing the teaching profession and monthly income” were examined.

Material and Method: The research group consisted of 119 volunteer physical education teachers selected in accordance with employee sampling method in Giresun Provincial Center in 2018-2019 academic year and in secondary schools and high schools in their districts. The "Personal Information Document" created by the thesis author and "Physical Education Teachers Proficiency Scale" created by Ünlü (2008) were used to collect research data..

Average and standard deviations of the sub-dimensions of the scale were given, and Cronbach-Alpha values were examined for the scale and its sub-dimensions. In addition, normality assumptions were examined for the scale and its sub-dimensions. Since the scales examined do not have a normal distribution, Mann-Whitney U test statistics, income level with more than two levels, age, occupational year, sports history, sports specialty branch and why did teachers choose teaching Kruskal-Wallis test statistics were used to analyze variables.

Results: According to the data obtained from the subjects, a significant difference was found in the mean scores of the teachers' responsiveness based on the “level of sports history” variable regarding the “program / content knowledge” sub-dimension ($P < 0.05$). A significant difference was found in the average distribution of the scores of the teachers regarding their competence according to the variable of “sports expertise branch” and the scores of the total scale ($P < 0.05$). According to the variable of “why physical education teacher is chosen”, there were again significant differences between the answers given by the teachers regarding the competency, the “learning-teaching

process, getting to know their students, school-society and family relationships, individual and professional development” sub-dimensions and the total means of the scale ($P < 0.05$).

Conclusion: Looking at the results of the research, teachers say that they are "very competent" in terms of the variables they are asked to evaluate, and that the teachers' answers regarding why they chose this profession are different when they examine the primary reason for all sub-dimensions was "for those who love sports" (47.1%) "because they have no other alternatives" (30.1%) and finally "for those who love teaching physical education" (27.7%) the result of their choice of this profession.

Key words: Physical education, Qualification, Perception, Physical Education Teacher qualification

1.GİRİŞ ve AMAÇ

Eğitim genelde insanın kişilik geliştirme s¼reci ve bu s¼reçte insanlık birikimine yapılan en iyi kazanç olarak g¼r¼lmektedir. Bireyin kendi yaşantısı yoluyla istendik davranışlar geliştirdiği hayat s¼reci olarak tanımlayabileceğimiz eğitim, toplum tarafından yıllardır değerlendirilmiş normların, k¼lt¼rel değerlerin, ahlaki ¼zelliklerin, bilgileri ile harmanlanarak gelecek kuşaklara taşınmasıdır(Senemoğlu, 2012). Buradan hareketle eğitimin bir k¼lt¼rlenme ve davranış değerştirme s¼reci olduğunu s¼yleyebiliriz.

Toplusal değerlerini gelecek kuşaklara taşınmasında, gelişmiş insan g¼c¼ yetişmesinde ¼đretmenlerin ciddi g¼revleri vardır. Çağdaş d¼nyada ¼đretmenler geleceğin mimarları olarak g¼r¼lmektedirler. Cumhuriyetimizin kurucusu Atat¼rk ¼đretmenlere y¼nelik olarak, 19 Ekim 1925'te İzmir İlk¼đretmen Okulunda, "Milletleri kurtaranlar yalnız ¼đretmenlerdir" çağrısıyla ¼đretmenlik mesleğine verdiği ¼nemi ifade etmiştir. Yine Atat¼rk, "¼đretmenler, cumhuriyet sizden fikri h¼r, vicdanı h¼r, irfanı h¼r nesiller ister!" s¼zleriyle de ¼đretmenlerden beklentilerini ortaya koymuştur. B¼ylelikle ¼đretmenlerin gelecekteki rol¼n¼ de vurgu yapmıştır.

¼đretmen, bir eğitim kurumu i¼erisinde ¼đrencilerinin yaşayacakları zaman boyunca onlara hayatı ¼đreten kimse ve ¼đrencilerin ailelerinden sonra ilk karşılaştıkları kılavuzlarıdır(¼nc¼l, 2000). ¼đretmenlik mesleğinde ¼nemli olan sadece okul kurumu i¼erisinde mesleğin gerekliliklerine g¼re hareket etmek değil, bir ¼đretmenin taşınması gereken nitelikleri hayatının her anında taşınmasıdır. Bu nitelikler; çalışkan, liderlik ¼zelliđi taşıyan, ¼lke ¼ıkarlarını d¼ř¼nen, d¼r¼st, insan sevgisiyle donanık, ahlaklı, g¼venilir, ¼zellikle ¼ocukları seven bir ¼đretmen olması gibi hususlarla ifade edebilir.

¼đretmenler i¼erisinde beden eğitimi ¼đretmenlerinin ¼đrencilerle gerek toplu gerekse bireysel olarak iletişimi kuvvetli olan kişiler olduğu s¼ylenebilir. Beden eğitimi derslerinde doğası gereği zihinsel yeteneklerin geliştirilmesinin yanı sıra fiziksel yetenekleri oyunlar yoluyla ¼ocuklara ¼đretmek, ¼đrencilerin eğlenceli ve samimi bir ortamda zaman ge¼irmelerine imkan sağlamaktadır. B¼ylece ¼ocuklar beden eğitimi ¼đretmeni ile kuvvetli bir iletişim i¼ine girerler. Demirhan (1998), beden eğitimi ¼đretmenini "¼đrencisini sadece zihinsel yollardan geliştirmekle yetinmeyip aynı

zamanda fiziksel ve sosyal anlamda da nitelik kazandıran eğitim üyesidir” olarak tanımlamıştır(Sağın, 2018).

İnsanların çevresindeki uyaranlara karşı ilk sahip olduğu algının genellikle kalıcı olduğu görüşü yaygındır. Veliler ve öğrenciler arasında beden eğitimi dersinin akademik yönden ağırlıklı ders olarak düşünülmemesi bilinen bir durumdur. Derslerin işleniş biçimi gereğince, beden eğitimi öğretmenleri derslerini özel kıyafet ile yürütmekte ve okullarda öğretmenler odası dışında ayrı bir odaları bulunmaktadır. Öte yandan beden eğitimi öğretmenleri okul spor takımları oluşturmakta, oluşan takımlar ile il içi ve il dışı yarışmalara katılmaktadırlar. Bu durum öğrenci ve öğrenci velileri ile yaklaşmayı sağlamakta, dolayısıyla samimi bir durum ortaya çıkmaktadır. Çeşitli kesimlerce beden eğitimi dersine yönelik algı olumsuz gibi görülse bile öğretmenlerin bu dersi eğlenceli ve oyun formatında işledikleri için öğrencilerin bu ders vasıtasıyla zihinsel, fiziksel, psikolojik ve sosyal yönden pozitif edinimler kazandığı bilinmektedir. Öğrencilerin her türlü gelişiminde öğretmen yeterlikleri önemlidir.

Yeterlik insanların bir işi yaparken kendine duyduğu güven olarak tanımlanmaktadır. Yeterlik her meslek için yaşamsal bir zorunluluktur. Bu durumun öğretmenlik mesleği için daha da önemli olduğu yaygın bir görüştür. Çünkü; insan davranışlarını olumlu yönde değiştirerek insanları hayata hazırlamaya yönelik bir meslektir. İnsanlığa bakıldığında hayatımız boyunca kullanacağımız davranışların temelini öğrenilmiş davranışlara oluştuğu görülmektedir. Öğrenilmiş davranışların kazanılmasında ve sürdürülmesinde öğretmenin rolü önemlidir. *“İnsanların ve toplumların, hayat kalitelerinin ilerletilmesinde, verimli ve aktif birey olmalarında çağdaş medeniyetler seviyesine yükselmesindebüyük önemi olan bir meslektir. Tabi ki tüm bunlarla birlikte eğitim sürecinin merkezinde hayati bir öneme sahip olan öğretmenlerin yeterliklerinin istenen düzeyde olması çok önemlidir”*(Ünlü ve Aydos, 2010).

Öğretmen yeterliği; mesleğin her aşamasında öğretmenin programa uygun hareket edebilmesi, toplum değerleri ile çağdaş beklentiler arasındaki köprüyü dengede tutması, sadece öğrenciler için değil toplum içinde de rol model alınabilecek davranışlar sergilemesi ve öğrencileriyle iletişim kurabilen ve problemlerine pratik çözümler sunması gibi temel gerekliliklerdir. Dolayısıyla bu beden eğitimi öğreticileri için de tamamen gereklidir.

Günümüzde beden eğitimi, spor, rekreasyon, oyun gibi benzer faaliyetlerin çok yaygın olmamakla birlikte aileler ve öğrenciler arasında hızla değerinin anlaşılmaya başlandığı görülmektedir. Sporun, beden eğitimi aktivitelerinin öneminin anlaşılmasında ve uygulanmasında beden eğitimi öğretmenleri vazgeçilmez bir role sahiptirler.

Beden eğitimi öğretmenlerinin alana yönelik ilginin artırılmasında, mesleki gelişimlerinin ilerletilmesinde mesleğe yönelik yetenek ve algıları dikkatli bir şekilde ele alınmalı ve incelenmelidir.

Beden eğitimi faaliyetlerini öğrencilere uygulamada ve yine bu faaliyetlerin her kesime yaygınlaştırılmasında beden eğitimi öğretmenlerinin görevi sadece ders içi faaliyetlerle sınırlı değildir. Alandaki gelişmelere bakıldığında yaklaşık cumhuriyetten bu yana okul programlarında beden eğitimi dersi olmasına rağmen bu alanda istenilen seviyeye ulaşamadığımız görülmektedir. Alana yönelik gelişmenin en temel belirleyicisi olan beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algılarını tespit ve incelemek ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Çalışma ile beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki becerilerinin geliştirilmesi, ilerletilmesi ve mevcut durumlarının bilinmesi hususu öğretmenlik mesleğine yönelik öğretmen yeterliği ile algılarının araştırılması önemli görüldü. Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algısı konulu araştırma, alan yazın incelendiğinde son yıllarda yavaş yavaş önem kazanmaktadır. Bununla birlikte konu ile ilgili çalışmalar araştırıldığında, çalışmaların daha çok genel konulara hitap ettiği görülmektedir. Bu çalışmada, öğretmenlerin çalıştıkları kurum, mesleki kıdem, çalışılan yer, spor uzmanlık branşı, spor geçmişinin düzeyi ve neden seçtikleri değişkenleri açısından sınırlandırıldı.

Bu çalışma, çalışma grubu itibariyle beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algılarının yukarıda ifade edilmeye çalışılan değişkenler açısından incelenmesine imkan tanımaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin Giresun ili itibariyle tümüne ulaşmak mümkün olmasa da çalışma için yeterli sayılabilecek bir sayıya ulaşılmış ve geri dönüt elde edilmiştir. Ayrıca mevcut çalışma, araştırma konusu ve erişilen hedef çalışma kitlesiyle ilde yapılan ilk çalışmadır. Bu nedenden dolayı çalışmanın alan yazınına birçok katkı yapacağı öngörüldü.

Araştırmanın amacı, Giresun İl merkezi ve İlçelerinde ki beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algılarını belirlemek ve bu yöndeki görüşlerini değerlendirmektir. Araştırmada konunun nicel boyutu ele alınmış ve ele alınan bu nicel boyuta ait sorulara cevap aranmıştır. Cevap aranan sorular;

1- Beden eğitimi öğretmenlerinin “program/içerik, kişisellik ve meslek gelişimi, öğrenme ile öğretme süreci, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul/aile ve toplum ilişkileri, öğrenciyi tanıma” bakımından yeterlik algıları hangi seviyededir?

2- Beden eğitimi öğretmenlerinin “cinsiyetlerine, yaşlarına, mesleki yıllarına, gelirlerine, çalıştıkları yerleşim yerine, çalışılan kuruma, spor yapma düzeyine ve spor uzmanlık branşına” göre yeterlik algıları arasında fark var mıdır?

3- Öğretmenlerin “öğretmenlik mesleğini seçme neden”leri nelerdir?

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin veri toplama aracındaki sorulara objektif ve samimi olarak cevap verdikleri varsayılmıştır. Ayrıca bu çalışma; Giresun İl merkezi ve İlçelerinde bulunan ortaokul ve liselerinde 2018-2019 tarihi itibarıyla görev yapan beden eğitimi öğretmenleri ile sınırlandırılmıştır.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim

Eğitim günümüz insanların temel uğraş alanlarından birisidir. Eğitimin tarihi insanlık tarihi kadar eskidir. Bir başka ifadeyle insanlık var oldukça eğitim de insanı geliştirmek için hep var olacaktır. Çok sayıda olan eğitim tanımları içerisinde en yaygın bilinen ve kabul gören tanım Ertürk (1994)'e ait. İnsanların hayatı boyunca hareketlerinde isteyerek değişiklik getirmesi şeklinde tanımlanan eğitime farklı bakış açılarıyla yaklaşanlar da vardır. Düşünce ve duyguların anlaşılıp beğenilmesinden daha fazlası olmasının yanında kişilerde ki değişiklikte eğitimle ilgilidir. Eğitim insanların kendi ve çevresindekilerin yaşam standartlarını iyileştirmek için anlayışlı ve hassasiyetli bir şekilde nasıl hareket edebildikleridir(Smith ve Smith, 2008).

Taşpınar (2014) ise eğitim kavramını bireyin yaşam için sahip olması gereken davranışları kazandığı ve kazandığı davranışların oluşmasında kendine has nitelikleriyle aktif rol aldığı hayat boyunca devam eden bir süreçtir. Birey davranışları açısından bir değişim dönemi yaşamış olup, sonuçta somut bir davranış elde etmiş, bunu yaşantısına yansıtmış ve gözlenebilir bir biçimde göstermiş olacaktır sözleriyle ifade etmektedir.

2.1.1. Eğitim Amaçları

Eğitimin geleneksel olarak belirtilen genel ve özel amaçları ilgili kurum, kişilerce bilinmektedir. Değişik bir bakış açısıyla konuya yaklaşılarak eğitime ait farklı görüş ve anlayışa sahip düşünürlerin görüşleri aşağıda verilmeye çalışılmıştır;

Türk eğitim tarihinin önemli bir şahsiyeti olan İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu İçtimai Mektep adı eserinde eğitimin amaçlarını beş ilke olarak temellendirmiştir. Bunlar;

1-Kişilik ilkesi: Eğitim ile birey sadece alan üzerine bilgileri kazanmanın yanında, eğitimin etkili olabilmesi için alan kişiliğini de elde etmelidir.

2-Ortam ilkesi: Okulların genel amacı öğrencilerinin iyi bir karakter edinmelerini sağlayacak desteğin verilmesi olmalıdır.

3-Çalışma ilkesi: 3.ilke diğer iki ilkeyi tamamlamaktadır. Okullar geröek yaşamla bağlantılı olmalı ve çalışmalarını gerçek yaşamla bağlantılı sürdüreceğ olan öğrencilere olanak sağlamalıdır.

4-Verimlilik ilkesi: Çalışmalarda gerçek bir verimliliğe ulaşılması bekleniyorsa bunun ancak sosyal değer taşıyan eserler ortaya koyarak gerçekleştirilebileceğini anlatan ilkedir.

5-Başlatma ilkesi: Belirli zaman ve yerlerde çocuğu eğiterek gerçek yaşamın değerlerinin ve beklentilerinin öğretilerek, çocuğa iyi bir karakter zamandırma ilkesidir”(Baltacıoğlu, 1938; Güngör, 2014).

Eğitim hakkındaki pozitif düşünceleriyle bilinen Pestalozzi’ye göre eğitim ve öğretimin asıl amacı, aydınlanma devrinde kabul edildiği şekilde insanın yalnızca akıl yönünden mükemmelleştirilmesi değil, daha çok insanların maddi sefaletlerden kurtulması ve manevi yönden de bağımsız kılınmasıdır demiştir(Aytaç, 1980).

Eğitimci düşünür Herbart eğitimin temel amacı, yeni yetişmekte olan çocukları doğru programlarla destekleyerek, ahlaklı, karakterli ve erdemli kişiler haline getirmektir ifadesinde bulunmuştur(Aytaç, 1980).

Hürriyetçi görüşleriyle eğitim alanında öne çıkan Tolstoy ise, eğitimin asıl ilkesi özgürlük olmalıdır. Ancak bu suretle verimli bir eğitim söz konusu olur” sözleriyle eğitime ilişkin görüşlerini belirtmiştir(Aytaç, 1980; Tonbul, 2010).

2.2. Öğretmen ve Öğretmenlik Kavramı

Öğretmen belirli konuları, bireylere öğreten davranışlarıyla öğrencisi ve tüm çevresine iyi örnek oluşturmaya çalışan kimselerdir(Bilen, 2002). Telman (2002)’a göre ise öğrencilerin gerekli bilgi, tutum, davranış ve becerileri kazanmalarını, ayrıca sağlıklı, kişilikli bireyler olarak yetişmelerini sağlamak için çaba gösteren kişidir. Genel bir ifade ile öğretmen; öğretmenlik mesleğinin olmazsa olmazı olan temel yeterlikleri kazanıp, öğretmenlik yapma yetkisini gerekli kurumlar ve sınavlardan almış olan kişilerdir(Baştürk ve Ayas, 2012; Genç ve Şahin, 2013) Yaşamımız boyunca sürecek olan öğrenme gereksiniminin yerine getirilmesinde öğretmenlerin payı büyüktür.

2.2.1. Öğretmenlik Mesleği ve Önemi

Öğretmen kendi branşlarına dair bilgi ve becerilerinin yanı sıra, mesleklerinin genel kültür boyutunu da bilmek zorundadırlar. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerinden

birisi de kuşkusuz mesleklerine yönelik yeterlikleri ve algıları, bu ve bunlara ilişkin kavramlardır.

Günümüzde öğretim ortamlarının farklı alanlara hitap ettiği ve çeşitlendiği bilinmektedir. Buna paralel olarak öğretmenlerin rollerinde de önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, bilginin sürekli değişime uğraması, yeni bir öğretmen tanımı yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu kapsamda öğretmen bir öğretim lideri olarak değerlendirilmektedir(Taşpınar, 2014). Öğretim lideri kavramı ise şöyle tanımlanabilir;

Öğretim lideri olan bir öğretmen varlık nedenini öğrencinin iyi yetişmesi olarak algılar, bu yönde olumlu bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturan ve öğrenci başarısını ön planda tutan kişidir(Özden, 1999). Görüleceği gibi sınıfın yöneticisi konumunda olan öğretmenin aynı zamanda liderlik özelliklerinin de olması gerekmektedir. Bu durum öğretmenlik mesleğini özel bir hale getirmektedir.

Buna göre öğretmen, öğrencilerinin etkin ve kalıcı öğrenmelerini destekleyici ortam hazırlayan, öğrencinin bireysel başarılarını göstermesine olanak tanıyan, rehberlik eden ve öğrencisinin kişilik özelliklerini en iyi şekilde ortaya çıkarmasını sağlayan kimselerdir(Taşpınar, 2014).

2.2.1.2.Öğretmen Nitelikleri

Öğretmen yetiştirme geçmişte olduğu gibi günümüz de önemli bir problemdir. Bu problemin önemli bir noktasını öğretmen eğitiminin nitelikleri oluşturmaktadır. Nitelikli öğretmen yetiştirmek verilen eğitimin kalitesi açısından oldukça önemlidir. Öğretmen yetiştirme sistemlerinin esaslarını öğretmenin kültürlü, mesleğinde ve alanında bilgili aynı zamanda öğrencilerinde olumlu davranış değişikliğine yol açabilen bireyler oluşturmaktadır(Özyürek, 2008). Nitelikli öğretmene dair özellikler, Tuncel ve Balcı(2015) tarafından şöyle sıralanmaktadır.

1. Sosyo-ekonomik durumlara duyarlı olan, samimiyeti iyi, sabredebilen ve sevgi dolu,
2. Öğrencilerini tanıyan ve onları öğrenme sürecine katan, bireyin gelişimsel potansiyellerini gözlemleyebilen ve öğrenen,

3. Etkileyici iletişim özelliklerine sahip, kolay anlaşılabilen açıklamalar yapan, çağın sorunları hakkında öğrencilerini bilgilendiren,
4. Öğrencilerini yargılamadan önce davranışlarını göz önünde bulunduran, fikirlere saygı duyulması gerektiğini öğrencisine anlatan, yeni konulara meraklı ve teknolojik gelişmelere açık olan bireylerdir.

Mutluer, Demircioğlu ve Demircioğlu (2011)'nin yürütmüş oldukları bir çalışmada, nitelikli öğretmenlerin yukarıda sayılan özelliklere ek olarak, öğrencilerin duyuşsal davranışlara ait niteliklerin geliştirilmesinde önemli bir rol model olduğunu söylemişlerdir. Öğretmen yetiştirme programlarında özellikle yetiştirilecek öğretmenin niteliklerine yönelik vurgular yapılmaktadır. Cobb (1999), öğretmenlerde bulunması gereken nitelikleri şu şekilde belirtmiştir; pedagojik olarak donanımlı, alan bilgisi yeterli düzeyde olan, etkili bir öğretim için tutum ve becerilerini geliştiren, çocuk gelişimi hususlarında bilgili, etkili iletişim becerileri ile etik kurallara bağlı ve toplum değerlerini gözetten, yeni şeyler öğrenmeye daima hazırlıklı, istekli bireylerdir(Yaman, 2018).

2.3. Beden Eğitimi

Günümüzde insanlar her alanda hızlı bir değişim yaşamaktadır. Bu değişimler ve teknolojik gelişmeler insanlar üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler bırakmaktadır. Eğitimin genel amaçlarından hareketle, eğitimin işlevini nitelikli insan gücü yetiştirmek olduğunu söyleyebiliriz. Nitelikli insan gücü ifadesindeki amaç birçok insani yönden sağlıklı olmayı gerektirir. Dolayısıyla beden eğitiminin öğretimdeki rolünü ortaya koyar.

Zihin ve vücut fonksiyonları birbirinden bağımsız olamayacağı için bir fiziksel sağlamlıkta tek başına düşünülmemelidir. Fiziksel olarak iyi olma hali bireyi yalnızca bedenen değil diğer insanı değerler yönünden de bütününe gözeterek ele alır.

Beden eğitimi günlük düzenli olarak yapıldığında fiziksel iyi halin, kalp-dolaşım sistemi sağlığının, fiziksel güçlenmenin ve harekete dair etkinliklerin iyileşmesi söz konusudur.

Dolayısıyla beden eğitimi; insanın büyümesi ve gelişmesi arasında olan bedensel gelişimlerin ilişkisini açıklar. Özellikle beden eğitimi sayesinde dokularda, organlarında ve kemik büyümesinde için vazgeçilmez bir fizyolojik uğraştır.

Amerika Ulusal Beden Eğitimi Birliği'ne (NASPE) beden eğitimi; “çocukların ve ergenlerin genel ihtiyaçlarını yerine getirmek için hazırlanmış etkinliklerdir” şeklinde tanımlar. Bu tanımlara bakılarak, bireyin fiziki, duyuşsal ve biliş yönlerinden gelişebilmesine destek veren uğraşlardır. (Heper, 2012).

2.3.1. Beden Eğitimi ve Sporun Amaçları

Beden eğitimi dersi genel eğitim programının değerli ve ayrılmaz parçasıdır dolayısıyla okul öncesinden başlayıp öğretim kademelerinin her aşamasında öğretim programlarında karşımıza çıkmaktadır. Beden eğitimi dersinin, öğrencilerin fiziksel ve zihinsel başta olmak üzere çeşitli yönlerini geliştirmede de sayısız rolleri bulunmaktadır. Haliyle beden eğitimi dersine karşı ilk beklentileri yönünde, öğrencilerin hareket yeterliklerini artırmak, sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmesini sağlamak, kendilerini kontrol edebilme, sosyalleşme ve bununla birlikte düşünme becerilerini de geliştirebilmeleri şeklinde öneminin altı çizilmiştir. Beden eğitimi dersinin temel amacı öğrencilerin psiko-sosyal, duyuşsal ve fiziki yönlerden sağlıklı ve dengeli gelişini sağlamaktır. Sayılan amaçların olabilmesi sürecinde fiziksel, sosyal ve bilişsel yeterliğin artırılmasında etkili araçlardan biriside, beden eğitimi eğitimidir(Işıқтаş, 2015). Özellikle fiziksel gelişimin sağlanmasına en çok etki eden beden eğitimi faaliyetleridir.

İnsanların gelişimini bir bütünlük halinde genel hedef edinen ve eğitimin gerekli bir tamamlayıcısı şeklinde bilinen beden eğitimi, bilinçli ve planlı faaliyetlerin tümüdür. Beden eğitiminin amaç ve planlamasına göre, birey toplumun değerlerine yönelik yetiştirilmelidir. Buna istinaden, beden eğitimi yalnızca okul ve kurumlarda çalışmayı değil, aynı zamanda toplum normlarını öğrenmeyi, bireyin çeşitli yönlerden gelişimine de katkı sağlayabilmektedir. Dahası beden eğitimi dersi yoluyla bireylerin motorik becerilerinin farkına vararak, bireyin kendini yeterli görmesini sağlamaktadır. Beden eğitimi dersleri, hareket yoluyla davranışlarda olan değişiklikler vasıtasıyla vücudun kontrolü, koordinasyon ve sinir-kas sistem duyarlılığının gelişiminin yanında bireyin

duyuşsal ve psikolojik yöndende güçlü ve uyumlu olmasına yardımcı olmaktadır(Öçalan ve Erdoğan, 2009).

Amerika Ulusal Beden Eğitimi Birliği'ne (NASPE) göre beden eğitimi dersi almış olan bireyin kazanabileceği başlıca davranışlar;

1. Fiziksel hareketlilik isteyen etkinlikleri gerçekleştirebilmek için bazı gerekli becerileri öğrenecek.
2. Fiziksel devamlılığını sürdürmesi gerektiği düşüncesini geliştirecek.
3. Hareketlerde, dansa, oyunlarda ve sporda ustalık isteyen kazanımları birleştirebilecek.
4. Düzenli olarak fiziksel etkinlik yapmasının faydalarını anlayabilecek.
5. Vücudun yapısının genel olarak hangi işlevlere yatkın olduğunu öğrenecek(Heper, 2012).

2.3.2. Beden Eğitimi Öğretmeni

Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilerinin toplum içlerinde kendilerinden emin bir karakterle kendini göstermelerine ve becerilerini geliştirebilen-sergileyebilen bireyler olmalarına yardımcı olur. Sosyalleşme ihtimali diğer derslere göre daha kolay olmasından dolayı beden eğitimi öğretmenleri; öğrencileriyle iletişimi iyi olan sorunların çözümünde yardım eden, arkadaş yakınlığını hissettiren, öğrencinin ilgisini çekecek şekilde ve eğlenceli ders süreci geçiren ayrıca hoşgörülü olması gereken öğretmenlik braşını yürüten kişilerdir(Koçak, 2002). Beden eğitimi öğretmenliği diğer branş ve sektörlerde olduğu gibi zorlukları bünyesinde taşıyan bir meslektir. Diğer branş öğretmenleri gibi beden eğitimi öğretmenleri de iyi bir eğitim almış, öğrencilere rol model olan, karakterli, olumlu davranışlarıyla anılmayı hak etmeye çalışan, eğitimin bütünlüğü içerisinde üstlenmiş oldukları rolün üstesinden gelen ve çalışmaya istekli olmaları gereken kimselerdir(Tamer, 200; Seçme, 2008).

2.3.3. Öğretmen Yeterlikleri

Öğretmen yeterliliğinin iki boyutu vardır. Birincisi dışsal yeterlik görünümü ikincisi ise içsel yeterlik görünümüdür. Dışsal yeterlik kavramı bir öğretmenin sahip olduğu yeterliklerin kendilerinden bağımsız olarak karşı taraftaki kişiler tarafından belirli ölçme araçlarıyla ölçülüp değerlendirilmesini ifade ederken içsel yeterlik ise

öğretmenlerin kendi algılarıyla kendilerini değerlendirmelerini ifade etmektedir(Ülper ve Bağcı, 2012).

Yeterlik alanı: bir alanda birbirleriyle ilişkili olan bilgi, tutum, beceri ve özelliklerin bütün olarak görüldüğü yapıdır. Yeterlik göstergesi ise: alana dair yeterliğe ulaşabilmek için gerekli olan bilgiler, beceriler, tutumlar ve davranışlardır(Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri, 2018).

Yeterlikle ilişkin MEB’inde kapsamlı çalışmaları vardır. Öğretmenlik mesleğinin yeterliklerinin belirlendiği çalışmalarda, tüm branı öğretmenlerine dair gereklilikler geliştirilmiştir(MEB, 2009).

Nitelikli bir öğretmenlik mesleği icra edebilmek için öncelikle mesleğe dönük özel ve genel alan bilgisi yeterliğine sahip öğretmenler yetiştirmek gerekmektedir. Bu yeterliklerin, sayılan yeterlikler öğrenmenlik adayı olunan yıllarda başlanması itibariyle, mesleğe başladıktan sonra hizmet içi öğretimlerle artırılmalıdır. Taşpınar (2014) bu yeterliklerin sırasıyla;

1. Milli eğitim tarafından oluşturulan hedeflere katkı sağlama,
2. Ulusal olarak bilgisel paylaşımların ve işbirliğinin aktif tutulması,
3. Nitelikli öğretmenlerin belirlenmesini sağlayan karşılaştırmalı bir sistem kullanılması,
4. Öğretmenlere karşı toplum beklentileride göz önünde tutularak saygın davramank,
5. Öğretmen olabilmek için eğitim alanlara açık, anlaşılır, paylaşımcı ve üretken kaynak olabilmek,
6. Öğretmenlik mesleğinin değer görmeyi hak eden niteliklerinin toplum tarafından öğrenilmesi ve toplumun gözünde öğretmen statülerinin yükseltilmesi gibi amaçların gerçekleşmesine yardımcı olmanın yanı sıra Taşpınar (2014);

1. Öğretmen yetiştirme politikalarının açıkça belirlenmesi,
2. Öğretmen adaylarının doğru seçimi,
3. Öğretmenlere dair öğrencilik yılları ve meslek süreci içerisinde ki eğitim,
4. Öğreticilerin mesleki başarılarının değerlendirilmesi,
5. Kendilerini tanıyan ve öğretmenlik becerilerini geliştirmeleri için kullanılması hedeflenmiştir.

“Öğretmen Eğitimi” üzerine, öğretmenliğe dair genel yeterliklerinin netleştirilmesi için çalışmalar yapılmış. Bu çalışmalara göre diğer tüm alanlarla birlikte beden eğitiminin de içinde bulunduğu toplam 14 alanda özel alan yeterlilikleri oluşturularak yürürlüğe koyulmuştur. Güncellenen öğretmenlik mesleği genel yeterlikleri kuramının “mesleki bilgi”, “mesleki beceri”, “tutum ve değerler” olmak üzere 3 tane birbiriyle bağlantılı yeterlik alanı ve altında bulunan 11 alt yeterlikten oluşmaktadır. Söz konusu öğretmenlik mesleği genel yeterlikler şu şekilde yer almaktadır(MEB, 2017).

A Mesleki Bilgi	B Mesleki Beceri	C Tutum ve Değerler
A1- Alan Bilgisi	B1- Eğitim Öğretimi Planlama	C1- Milli, Manevi, Evrensel Değerler
A2-Alan Eğitimi Bilgisi	B2- Öğrenme Ortamları Oluşturma	C2- Öğrenciye Yaklaşım
A3-Mevzuat Bilgisi	B3- Öğrenme Ve Öğretme Sürecini Yönetme	C3- İletişim Ve İşbirliği
	B4-Ölçme Ve Değerlendirme	C4- Kişisel Ve Mesleki Gelişim

2.4. Yeterlik Kavramı

Bandura (1971) yeterliği bireyin elde etmeyi arzuladığı bir başarı için yapılması gerekenleri yapabildiğine dair kendi yeterliğine olan inancıdır şeklinde tanımlamıştır(Aslan, 2019).

Balcı (2005) yeterliği, bir iş yapmak amacıyla istenilen bilgi, beceri ve tutumları bulundurma durumunun kişiden kişiye değişiklik gösterme oranı olarak tanımlamıştır. Yine bireylerin belli bir işi yapabildiğine duyduğu inanç olarak tanımlanan yeterlik, tüm meslekler ve içindekileri ilgilendirmektedir. Woolfolk (2004) yeterlik tanımına farklı açıdan bakarak şu şekilde tanımlamıştır, bireyin daha önce nasıl başardığı ile ilgilenmeden, belirli koşullarda neyi nasıl yapabileceğine dair geleceğe dair bir inançtır(Kaya 2010). Bir başka biçimde yeterliği Şahin(2004), bir işin veya görevin bireyi tatmin edecek düzeyde yerine getirilebilmesi için edinilmesi gereken nitelikler olarak tanımlamıştır(Küpeli, 2019).

Bandura (1989)'a göre yeterlik inançları bireylerin motivasyonlarında, duygulanımlarında ve eylemlerinde önemli bir proksimal belirleyici olarak işlev görür. Bu inançlar; güdüsel, bilişsel ve duyuşsal müdahil süreçlerin eylemleriyle çalışır. Bu süreçlerden bazıları örneğin duygusal uyarılma ve düşünme modeli başlı başına önemli bir faydadır ve bunu sadece eylemlerin müdahil bir etkileycisi olarak yapmaz(Aslan, 2019).

2.4.1. Öğretmen Yeterlikleri ile İlgili Araştırmalar

Kayaduman, Sırakaya ve Seferoğlu (2011), öğretmenlerin teknolojik gelişme ve yeniliklere açık olması gerekliliği düşüncesinden hareketle yeterlik inançlarını belirlemeyi amaçlayan bir araştırma yapmışlardır. Araştırma sonuçlarında, öğretmenlerin teknolojiyle hayatımıza girmiş olan kolaylıkları kullanma konusunda önemli eksikliklerinin olduğunu bulmuşlardır. Araştırmada bazı bazı bulgulara göre öğretmenlerin nadir aralıklarla bilgisayar kullandıklarına rastlanmıştır. Bundan hareketle FATİH projesinin hedeflerine ulaşabilmesi için bilgisayar ve benzeri teknoloji destekli öğretim gereçleri okur-yazarlığının yaygınlaştırılması gerektiğini ve projenin uygulayıcıları olan öğretmenlere, bu teknolojik ürünlerin nasıl kullanıldığına dair eğitimlerin verilmesinin önem taşıdığına altını çizmişlerdir.

Yenice (2012) öğretmenlerin problem çözme becerileri üzerinde durarak yeterlik düzeylerini belirlenmeye çalışmıştır. Kullandığı veri toplama araçları; öğretmen yeterliği ölçeği, problem çözme dökümanları ve kişisel bilgilerini öğrenmeyi hedefleyen dökümanlardır. Çalışma fen bilgisi, sosyal bilgiler ve sınıf öğretmenliği anabilim dallarında toplam 429 öğrenci üzerinden gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, öğretmen adaylarının yeterlik düzeyleri anabilim dalı, sınıfı, cinsiyet ve mezun oldukları lise programı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermezken; problem çözme becerileri alt boyut puanlarında ise önemli farklılıklar görülmüştür. Öğretmen adaylarının yeterlik seviyeleri ile problem çözme becerileri arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlılık bulunmuştur($r=,387$).

Baykara (2011), tarafından İngilizce öğretmenlerinin yeterlik algısı ve bilişötesi öğrenmelerini tespitiye yönelik, 172 İngilizce öğretmen adayı üzerinde çalışma yapmış ve ortaya çıkan bulgulara göre, öğretmen adaylarının yeterlik algı düzeyleri, kendi biliş sisteminin yapısı ve çalışmasına yönelik bilgisi “iyi” derecede olduğu görülmüştür.

Öğretmen adaylarının yeterlik algı dereceleri cinsiyete göre değişmezken, sınıf düzeyi değişkenine göre ise birinci sınıf ile üçüncü sınıf arasında anlamlı farklılığa rastlanmıştır. Öğretmen adaylarının yeterlik algıları ile bilişötesi öğrenme stratejileri arasında anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gencer ve Çakıroğlu(2007) yeterlik üzerine yaptıkları araştırmada, aday öğretmenlerin, fen öğretimiyle ilgili olumlu yönde yeterliğe sahip sonucuna varılmış ve buna ek olarak, çalışmaya katılan fen öğretmenlerinin öğretim ve yönetim boyutunda öğrencilere karışan bir öğretmen inancına sahipken, insanları yönetme alt boyutunda ise bunun tersi yaklaşımları benimsedikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Caprara ve ark., (2006) çalışmada, öğrencilerin yılsonu transkriptlerinin diğer eğitim yılı için bir araya getirilmiş, yapısal eşitcilik model analizi ile öğrencilerin önceki başarılarını kontrol ederek, öğretmen yeterliklerini, öğrencilerin sahip oldukları akademik başarılarıyla, öğretmenin mesleki doyumunu doğrudan etkileyebilen bir olgu olduğunu bulmuşlardır.

Aktaş ve Walter (2005), “*Öğretmen Adaylarının Mesleki Yeterlik Duygusu*”, isimli çalışmalarında, öğretmen adaylarının kendilerini meslekte ileri dönük olarak ne derece yeterli bulduklarını tespit etmeye çalışmışlardır. Yine cinsiyet, öğretmenlik kıdemi ve sınıfa göre yeterliğin değişip değişmediğini incelenmişlerdir. Araştırmanın sonuçları; yeterlik algılarının cinsiyetler arasında farklı olup, kadın adayların, erkek öğretmen adaylarına göre kendilerini daha fazla yeterli gördükleri sonucuna varmışlardır.

2.4.2. Beden Eğitimi Öğretmenin Yeterlikleri

Öğretmen yeterliği hususunda, ders işlerken planlı ve programlı, alanında yeterli bilgilere sahip olma gibi özellikler sayılabilirken, beden eğitimi öğretmenin bunlara ek olarak alanına yönelik fiziksel becerilerle de sahip olması beklenir. Öğrencisiyle okul içi ve dışı etkinliklerde sürekli etkileşim içinde bulunan, ders planını başarıyla uygulayan, öğretim sürecini yönetebilen, okul içerisinde ve dışında kültürel etkinlikler düzenleyebilen, okul yönetimi, öğrenci aileleri ve çevre ile iyi iletişim içerisinde olması gereken beden eğitimi öğretmenlerinin nitelikleri üzerinde durulmuş ve öneminin altı çizilmiştir(Ünlü, 2008).

Beden eğitimi öğretmeni, kendi alanıyla alakalı hususlarda hangi bilgi, beceri, tutumlar ve davranışları kendinde bulundurmasını bilmesi gerekir. Alanına yönelik bilgileri farklı yaş ve seviyede ki öğrencilere, nasıl yöntemlerle öğretmesi gerektiğini de bilmek zorundadır. Konu ile ilgili bilgileri mevzuatta belirtilen güncel eğitim programına dahil edebiliyor, öğrencilere uygulayabilmelidir. Beden eğitimi öğretmeni, öğrencilerinin seviyesine uygun öğretim programını hazırlayıp bu programı disiplinli bir şekilde uygulayarak öğrenci becerilerini geliştirmelidir. Öğretmen, öğrenci başarısını artırabilmek için bütün önlemleri alarak; mesleğini kapsayan yenilikleri yakinen takip etmeli ve öğretim programına uyarlayabilmelidir.

Bir başka çalışmada Karakuş ve Küçük (1999), beden eğitimi öğretmenlerinin, öğreteceği konuyu öncelikle iyi bilmesi gerektiğini öğreteceği her türlü becerileri kendisinin göstererek öğrencilerden gösterilen becerileri başarılı bir şekilde yapmaları görüşündedir. Öğretmen hareketleri kısaca teorik olarak anlatmalı, daha sonra komutlarını net ve açık olarak vermelidir. Beden eğitimi öğretmeni giyim, hareketleri ve davranışlarıyla öğrencilere iyi bir model olmalı, öğrencilerinden kendine karşı sevgi, güven ve saygı kazanabilmelidir. Beden eğitim öğretmenleri, okul dışında çeşitli kurum ya da kurumlarca uygulamaya konulan yaşam boyu spor uygulamalarına destek vermelidir(Özçete, 2018).

2.5. Meslek ve Meslek Seçimi

Telman (2002)'a göre meslek, insanların bilgi, birikim veya becerilerini bir kazanç karşılığında karşısındakilere vererek sağladığı çalışma faaliyetidir. Meslek seçimi ise; bireyin ilgisinin olduğu tüm meslekleri gözden geçirip, yaşamını sürdürmek için nelere ihtiyacını olacağını gözeterek mesleğin artı ve eksiklerini düşünüp karar verme sürecidir(Yeşilyaprak, 2003).

Çoban (2005), meslek seçimini etkileyen özellikler üzerinde durarak, seçim yapılırken özellikle kişilik özellikleri çok etkilemektedir mesela; araştırmacı kişilikli insanların daha çok bilim adamı ya da kimyager olma yolunda oldukları görülür. Sanatçı kişiliğe sahip olan insanlar, müzisyen, tiyatro oyuncusu, reklamcı gibi mesleklere eğilim gösterir, sosyal bir kişiliğe sahip bireyler ise, insan ilişkileri ve öğretmenlik gibi meslek seçimleri yapabilirler ifadesinde bulunmuştur(Ağdemir, 2016).

2.6. Algı

Psikoloji bilimi algı kelimesini duyuşsal faktörler ile bilgi alımı, bilgilerin yorumlanması, bu yorumların bir düzen biçimine sokulması olarak anlamlandırır(Bülbül, 2019). Bu durum bireylerin olaya bakışında farklı kişilikler, kültürler ve bölgeler gibi belirleyici sebeplerin olduğu ortaya çıkmaktadır. Duyu organlarımız tarafından taşınan duyuşsal verilerin, zihinde kategorize edilerek örgütlenip yorumlanmasına algı denilir. Başka bir ifadeyle insanların sosyal çevresinde bulunan tüm uyarılara bir anlam verme ve değerlendirme yapmaktır(Arkonaç, 1998). Algılar; yaşam akışı içerisinde neleri gördüğümüz, gördüklerimizi zihnimizde nasıl değerlendirdiğimiz, nelere inanıp ve nerede-nasıl hareket ettiğimizi göstermektedir.

Bireyler için “*gerçeğin*” kişilerin bilgileri ve akan süreç içerisinde yaşamış olduğumuz deneyimler sonucunda şekillendiğini; tüm bu deneyimleri duyu organlarımız ve hislerimiz yoluyla algılayıp zihinsel bir değerlendirmeden bulunmak yoluyla yorumladığımız bilinmektedir. Zaman içinde insanların yaşadığı yeni ve bir öncekinden farklı olan deneyimler olaylara ya da durumlara karşı bakış açılarının yani algılarının farklılık göstermesine sebep olabilmektedir(Bakan ve Kefe, 2012).

3.GEREÇ VE YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Modeli

Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlayan bu çalışma nicel olarak yürütülmüş olup tarama modelinde desenlenmiştir. “*Geçmişte ya da şimdi var olan bir durumu var olduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımına tarama modeli denilmektedir*”(Karasar, 2012). Bu yöntem ile beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki yeterlik algıları ve bu algıların “cinsiyet değişkeni, yaş, mesleki kıdem derecesi, spor yapma düzeyi, spor branşı türü, öğretmenlik mesleğini seçme nedeni ve aylık gelir” değişkenleri açısından farklılıkları incelenmiştir.

3.2. Araştırma Grubu

Araştırma grubunu, Giresun il merkezi ve ilçelerinde bulunan ortaokul ve liselerde, 2018-2019 tarihlerinde görev yapan ve amaçlı örneklem yöntemine göre seçilen 119 gönüllü kadın ve erkek beden eğitimi öğretmeni oluşturmuştur.

3.3. Veri Toplama Araçları

Verilerinin toplanmasında, araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgiler Formu” ve Ünlü(2008) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın etik raporu “Turnitin” programı ile değerlendirilmiştir.

3.3.1.Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada demografik özellikleri saptamak amacıyla geliştirilmiştir olan bilgi formu beden eğitimi ve spor öğretmenlerine uygun şekilde hazırlanmıştır. Ayrıca soruların oluşturulmasında konuyla ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur.

3.3.2.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği

Ölçek; Alanında lisans eğitimini tamamlayan ve beden eğitimi ve spor derslerini yürütmekte öğretmenlerin yeterlik düzeylerini tespit etmek için Ünlü (2008) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek oluşturulurken Milli Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulan öğretmenlik mesleği standartları, konu alanı ve ölçek geliştirme uzmanlarının görüşlerinden faydalanılmıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği ölçeği, 81 maddedir. Bunlar sırasıyla; kişisel ve mesleki özellikler, mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretm/öğrenme süreci, öğrenmeyi/gelişimi izleme ve değerlendirme, okul/aile ve toplumsal ilişkileri, program/içerik bilgileri olmak üzere toplam 6 boyutludur. Ölçekte ki maddeler, 1 (yetersiz), 2 (az yeterli), 3 (kısmen yeterli), 4 (yeterli), ve 5 (çok yeterli) olarak 5'li likert tipli olarak değerlendirilmektedir.

Ölçek, ilköğretim okullarında çalışan toplam 92 beden eğitimi öğretmenine uygulanmıştır. Ölçeğin cronbach alpha katsayıları şu şekildedir;

Güvenirlikle ilgili değerlendirilmelerde 0.65 ve üstündeki katsayıların yeterli olduğu düşünülmektedir (Cronbach, 1990). Dolayısıyla yapılan değerlendirmede beden eğitimi ve spor öğretmenleri yeterlik ölçeğinin alt boyutlarından elde edilen güvenilirlik katsayılarının yeterli olduğu kabul edilebilir.

Yapılan Kolmogorov-Smirnov normallik testi ve ölçeklerin basıklık değerleri sonucunda ölçeğin ve alt boyutlarının normal dağılmadığı görülmüştür. Ölçek ve alt boyutları normal dağılıma sahip olmadığından dolayı analizde parametrik olmayan testler kullanılacaktır. Düzey sayısı iki olan değişkenler için Mann-Whitney test istatistiği, düzey sayısı 3 ve daha fazla olan değişkenler için Kruskal-Wallis test istatistiği kullanılacaktır.

3.4. Veri Toplama Süreci

Elde edilen veriler araştırmaya gönüllü olarak katılan öğretmenlerden beden eğitimi öğretmenlerinden “Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği (Ünlü, 2008) kullanılarak sağlanmıştır. Ölçek “Google Formlar” üzerinden düzenlenmiş olup ve öğretmenlere mail üzerinden ulaştırılmıştır. Ayrıca özel telefon görüşmeleri yoluyla

ölçek hakkında bilgiler verilmiştir. Öğretmenler mail adreslerine ulaşan anket formlarına 25-30 dakikalık süreçler içerisinde cevap vermişlerdir.

3.5. İstatistiksel Analizler

Veriler analiz edilirken Öğretmenlerin cinsiyet, yaş, meslek yılı, gelir durumu, yerleşim yeri, kurum, spor yapma düzeyi, spor uzmanlık branşı ve öğretmenliğin neden seçildiği demografik değişkenleri için frekans ve yüzde bilgileri verilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarından olan program/içerik bilgisi, öğrenme-öğretme süreci, öğrenmeyi-gelişimi izleme ve değerlendirme, öğrenciyi tanıma, okul-aile ve toplumsal ilişkileri, kişisel ve mesleki gelişim için standart sapma ve ortalama değerleri verilmiştir. Ölçek ve alt boyutları için Cronbach-Alfa değerleri incelenmiştir. Ayrıca yine ölçek ve alt boyutları için normallik varsayımları irdelenmiştir. İncelenen ölçekler normal dağılıma sahip olmadığından dolayı ölçekler ile düzey sayısı iki olan cinsiyet, kurum ve yerleşim yeri değişkenlerinin analizinde Mann-Whitney U test istatistiği, düzey sayısı ikiden fazla olan gelir durumu, yaş, meslek yılı, spor yapma düzeyi, spor uzmanlık branşı ve öğretmenliğin neden seçildiği değişkenlerinin analizinde Kruskal-Wallis test istatistiği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan tüm analizler IBM-SPSS-21 programında yapılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma problemine ve amacına ilişkin elde edilen demografik bilgiler ve nicel boyuttaki bulgular sunulmuştur. Elde edilen bulgular tablolar halinde ve sistematik biçimde bulgulara ilişkin bilgiler aşağıdaki verilmiştir.

Tablo 4.1. Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımları.

Cinsiyet	f	%
Kadın	29	24,4
Erkek	90	75,6
Toplam	119	100

Tablo 4.1. incelendiğinde çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %24,4'ü kadın, %75,6'sının erkek olduğu görülmektedir.

Tablo 4.2. Öğretmenlerin Yaş Dağılımları.

Yaş	f	%
24-28 Yaş	38	31,9
29-33 Yaş	29	24,4
34-38 Yaş	22	18,5
39-43 Yaş	20	16,8
44-48 Yaş	8	6,7
49-53 Yaş	2	1,7
Toplam	119	100

Tablo 4.2'ye bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin %31,9'u 24-28 yaşında, %24,4'ü 29-33 yaşında, %18,5'i 34-38 yaşında, %16,8'i 39-43 yaşında, %6,7'si 44-48 yaşında ve %1,7'si 49-53 yaş aralığında olduğu görülmüştür.

Tablo 3.3. Öğretmenlerin Mesleki Yıla Göre.

Mesleki Yıl	f	%
1-5	42	35,3
6-10	9	7,6
11-15	34	28,6
16-20	5	4,2
21-25	25	21
26 ve üzeri	4	3,4
Toplam	119	100

Tablo 4.3.'te görüldüğü gibi, çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin %35,3'ü 1-5 yıldır, %7,6'sı 6-10 yıldır, %28,6'sı 11-15 yıldır, %4,2'si 16-20 yıldır, %21'i 21-25 yıldır ve %3,4'ü 26 ve üzeri yıldır çalışmakta olduğu görülmektedir.

Tablo 4.4. Öğretmenlerin Gelir Durumu Dağılımları(TL).

Gelir Durumu	f	%
1000-3000	22	18,5
3000-5000	67	56,3
5000 ve üzeri	30	25,2
Toplam	119	100

Tablo 4.4.'te beden eğitimi öğretmenlerinin % 18,5' i 1000-3000, %56,3'ü 3000-5000 ve %25,2'si 5000 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.5. Öğretmenlerin Yerleşim Yeri Dağılımları.

Yerleşim Yeri	f	%
İl	44	37
İlçe	75	63
Toplam	119	100

Tablo 4.5. incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin % 37'si il merkezinde ikamet ederken %63'ünün ilçe de ikamet etmekte oldukları görülmüştür.

Tablo 4.6. Öğretmenlerin Çalıştıkları Kuruma Göre Dağılımları.

Çalışılan Kurum	f	%
Ortaokul	63	52,9
Lise	56	47,1
Toplam	119	100

Tablo 4.6.'ya bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin % 52,9'unun ortaokulda %47,1'inin lise de çalışmakta oldukları görülmüştür.

Tablo 4.7. Öğretmenlerin Sporculuk Geçmiş Düzeyi Dağılımları.

Sporculuk Geçmişinin Düzeyi	f	%
Amatör	77	64,7
Profesyonel	32	26,9
Milli	10	8,4
Toplam	119	100

Tablo 4.7. incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin %64,7'si amatör sporcu, %26,9'u profesyonel sporcu ve %8,4'ü milli sporcudur.

Tablo 4.8. Öğretmenlerin Spor Uzmanlık Branşı Dağılımları.

Spor Uzmanlık Branşı	f	%
Takım Sporları	49	41,2
Bireysel Sporlar	37	31,1
Herikisi	33	27,7
Toplam	119	100

Tablo 4.8.'de, beden eğitimi öğretmenlerinin % 41,2'si takım sporları, %31,1'i bireysel sporlar ve %27,7'si her iki spor branşıyla da ilgilenmektedir.

Tablo 4.9. Öğretmenlerin Mesleği Neden Seçtiklerine Göre Dağılımları.

Öğretmenlik Seçimi	f	%
Öğretmenliği Seviyorum	27	22,7
Sporu Seviyorum	56	47,1
Alternatifim Yoktu	36	30,3
Toplam	119	100

Tablo 4.9. incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin % 22,7'si öğretmenliği sevdiği için, %47,1'i sporu sevdiği için ve %30,3' alternatifi olmadığı için beden eğitimi öğretmenliğini seçtiği görülmektedir.

1-Beden eğitimi öğretmenlerinin ölçek alt boyutları olan “program/içerik bilgisi, öğrenme ve öğretme süreci, gelişimi izleme ve değerlendirme, öğrenciyi tanıma, okul, aile ve toplum ilişkileri, kişisel ve mesleki gelişim” bakımından yeterlik algıları hangi seviyededir?

Tablo 4.10. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “Program ve İçerik Bilgisi” Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.

Program ve İçerik Bilgisi Yeterliği	\bar{X}	SS
1. Beden eğitimi ile ilgili temel kavram, kural ve ilkeler hakkında bilgi sahibiyim.	4,24	0,759
2. Konu alanı ile ilgili öğretim programları(müfredat) üzerinde bilgi sahibiyim	4,22	0,772
3. Eğitim kurumlarındaki beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarının neler olduğunu bilirim.	4,36	0,710
4. Fiziksel aktivite öncesinde, sırasında ve sonrasında olabilecek	4,45**	0,673

yaralanma ve sakatlanmalara karşı tedbirler alacak yeterli bilgi ve donanıma sahibim(bilgilendirme yapar, ortamı düzenler, ısınma vb).		
5. Fiziksel aktivite sırasında oluşabilecek yaralanma ve sakatlanmalarda gerekli ilk yardımı yapabilir ve oluşabilecek daha ileri yaralanma ve sakatlanmalarda öğrenciyi gerekli yerlere yönlendirebilirim.	4,29	0,806
6. Sporcu beden eğitimlenmesi(egzersiz öncesinde, sırasında ve sonrasında) konusunda öğrencileri bilgilendirebilecek yeterli bilgiye sahibim.	4,24	0,853
7.Öğrencilerin temel ve bileşik motorik özelliklerinin gelişimine katkı sağlayacak ve pekiştirecek egzersizlere yer verir ve nasıl yaptırılacağını bilirim.	4,35	0,708
8. Öğrencilerde spor yapma bilinç ve spor kültürü oluşturabilecek yeterli bilgi ve birikime sahibim	4,41	0,682
9. Spor ve spor tarihi hakkında bilgi verecek yeterli bilgiye sahibim.	4,07*	0,831
14. Spor mevzuatı, yarışma ve oyun kuralları hakkında yeterli bilgi ve birikime sahibim, bunları öğrencilere aktarabilirim.	4,25	0,815
15. Dersin hedef davranışlarını açık bir şekilde ifade edebilirim.	4,43	0,732
20. Beden eğitimi öğretim programı kapsamında öğrenilenlerin diğer programlarla, diğer derslerle bağlantısını kurarım.	4,21	0,758
35. Özel alan programı kapsamında hazırlanan öğretim materyallerinde (ders kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kılavuzu, ansiklopedi, dergi v.b.) yer alan içeriği bilimsel doğruluk bakımından değerlendirebilirim.	4,24	0,833
Program ve İçerik Bilgisi Ağırlıklı Ortalaması	4,29	0,545
Program ve İçerik Bilgisi Puan Ortalaması	55,77	7,096
1 - 1.79 Çok yetersiz(--); 1.80 - 2.59 Yetersiz(-); 2.60 - 3.39 Kısmen Yeterli; 3.40 - 4.19 Yeterli(*); 4.20 - 5.00 Çok Yeterli (**)		

Tablo 4.10.'e bakıldığında “Program ve İçerik Bilgisi” alt boyutunda beden eğitimi öğretmenleri kendilerini yeterli olarak görmektedirler, yeterlik algıları ortalamanın üzerinde bir dağılım göstermektedir. Yeterlik algılarına yönelik verdikleri cevapların en düşük oran itibariyle 9. madde ($\bar{X}=4,07$), en yüksek oranının ise 4. madde de ($\bar{X}=4,45$) ortaya çıktığı görülmüştür.

Tablo 4.11. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ‘Öğrenme/Öğretme Süreci’ Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.

Öğrenme ve Öğretme Süreci Yeterliği	\bar{X}	SS
10. Sportif faaliyetlere öğrencilerle birlikte aktif olarak katılabilirim.	4,50**	0,735
11. Okul içi spor etkinlikleri düzenlerim(sınıflar arası, öğrenciler arası turnuvalar), okul dışı spor etkinliklere yeterli katılımı gerçekleştiririm(okullar arası).	4,53**	0,674
12. Öğrencilerin temsil yeteneklerini, liderlik özelliklerini, iletişim, grupla çalışma, kendini yönetme, kendine güven, çabuk karar verebilme, kural koyabilme, motive olabilme ve fair play becerilerini geliştirebilirim	4,37**	0,735
13. İçeriği konuların özelliklerine göre aşamalı bir şekilde sıralayarak öğretebilirim.	4,42**	0,719
16. Sınıf çalışmalarını, ders programında ve ders planında öngörülen	4,35**	0,743

şekilde planlarım.		
17. Dersi, ilgili davranışsal hedeflere eriştirecek, çeşitli öğretme-öğrenme etkinliklerinden yararlanacak şekilde planlarım.	4,36**	0,710
18. Uygun öğretme-öğrenme materyal, araç gereçlerini seçer ve hazırlayabilirim.	4,35**	0,755
21. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin yaşlarına, hazır bulunuşluklarına ve konunun kazanımlarına uygun yöntemlerden yararlanırım.	4,29**	0,741
22. Öğrenciler için gerçekçi ve onları yapabileceklerinin en iyisini yapmaya sevk edebilecek derecede sportif beklentiler oluştururum.	4,24**	0,698
23. Beden eğitimi dersi alan öğretim programının ilke ve yaklaşımlarını etkin bir şekilde uygulayırım.	4,32**	0,676
24. Beden eğitimi derslerinde mevcut alt yapıyı ve fiziksel olanakları etkili bir şekilde kullanırım.	4,34**	0,657
25. İlköğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin özelliklerini ve uygulama kurallarını öğrencilere örneklerle açıklayabilirim.	4,35**	0,696
26. Derste bireysel, grup ve karma eğitsel oyunlara yeteri kadar yer veririm.	4,44**	0,646
27. Derste yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı etkinliklere yer veririm.	4,23**	0,818
28. Beden eğitimi derslerinde tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlar ve öğrenci merkezli etkinliklere yer veririm.	4,37**	0,769
29. Öğrencilere etkinlikler esnasında gerekli rehberliği yaparım.	4,49**	0,746
30. Etkinliklerde öğrencilere ipucu ve geribildirimlerde bulunurum.	4,47**	0,768
31. Derste süreyi etkili bir şekilde kullanırım.	4,38**	0,748
32. Dersi plana uygun olarak yürütürüm.	4,23**	0,887
33. Dersteki etkinliklerin işlem basamaklarını sıralı ve koordineli bir şekilde gerçekleştiririm.	4,44**	0,697
a. Yaratıcı Düşünme	3,13	0,944
b. İletişim Becerisi	3,31	0,745
c. Problem Çözme Becerisi	3,30	0,898
d. Eleştirel Düşünme	3,29	0,940
e. Araştırma-Sorgulama Becerisi	3,19	0,941
f. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi	3,24	0,965
g. Girişimcilik Becerisi	3,24	0,972
h. Türkçeyi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma	3,38	0,930
36. Spor tesisi, alanı ve malzemelerinin bakım, onarım ve korunmalarını sağlarım, amacına uygun kullanımını sağlarım.	4,47**	0,699
37. Dersteki etkinlik ve öğrenme ortamlarını etkili bir şekilde düzenlerim.	4,47**	0,674
53. Dersimde sözlü iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanırım.	4,44**	0,697
54. Öğrencilerden gelen dönütlere(feedback) karşı duyarlıyım ve bunlardan yararlanırım.	4,46**	0,745
55. Sözsüz iletişim tekniklerini (beden dilini) etkili bir şekilde kullanırım.	4,45**	0,648
56. Derslerimi zamanında ve etkili bir şekilde başlatır ve yine aynı şekilde bitiririm.	4,40**	0,785
57. Öğrenme güçlüğü olan ve hazır bulunuşluğu yetersiz olan öğrencilere bireyselleştirilmiş öğretim programı uygulayırım.	4,30**	0,829
58. Öğrencilerin dikkatini çeker, onları öğrenmeye güdüler, onların	4,47**	0,711

ilgi ve güdülerini devam ettirebilirim.		
59. Olumsuz durumlar, kesinti ve müdahaleler karşısında uygun önlemler alırım.	4,45**	0,710
61. Sınıfta, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerine imkân sağlayacak demokratik bir ortam oluştururum.	4,45**	0,710
Öğrenme ve Öğretme Süreci Yeterliği Ağırlıklı Ortalaması	4,15	0,430
Öğrenme ve Öğretme Süreci Yeterliği Puan Ortalaması	157,61	16,352
1 - 1.79 Çok yetersiz(--); 1.80 - 2.59 Yetersiz(-); 2.60 - 3.39 Kısmen Yeterli; 3.40 - 4.19 Yeterli(*); 4.20 - 5.00 Çok Yeterli (**)		

Tablo 4.11. incelendiğinde “Öğrenme/Öğretme Süreci” konusunda beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliklerine ilişkin toplam 38 madde bulunduğu bu boyutta öğretmenlerin mesleğine yönelik algıları 30 madde de “çok yeterli” olarak görülürken, “33. maddenin 8 alt boyutunda ($X = 3,13$ - $X = 3,38$) kendilerini “kısmen yeterli” olarak bulmaktadırlar. Bu alt boyutun ağırlıklı puan ortalaması ($X = 4,15$) “yeterli” olarak bulunmuştur.

Tablo 4.12. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “Öğrenmeyi Gelişimi İzleme ve Değerlendirme” Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.

Öğrenmeyi Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Yeterliği	\bar{X}	SS
38. Öğrencilerin etkinliklerini kısa zamanda puanlama ve sonuçları, öğrencinin nasıl gelişeceğine ilişkin dönütlerle birlikte öğrencilere veririm.	4,28**	0,736
39. Öğrencinin etkinliklerdeki ilerleyişini, uygun olan ölçütleri kullanarak değerlendiririm.	4,29**	0,738
40. Yapılan etkinliklerin ve sağlanan gelişmenin kayıtlarını tutarım.	4,18*	0,843
41. Performans değerlendirme tekniklerini etkili bir şekilde kullanırım	4,23**	0,797
42. Öğrenci portfolyalarını(ürün dosyalarını) amacına uygun olarak kullanır ve değerlendiririm.	4,21**	0,832
43. Beden eğitimi derslerinde süreç değerlendirme yaklaşımlarını kullanırım.	4,23**	0,741
44. Derste performans ve proje değerlendirmelerini kullanırım.	4,23**	0,786
45. Değerlendirme sürecine öğrencilerinde katılımlarına olanak veririm.	4,33**	0,804
46. Gözlem, anket, görüşme gibi farklı değerlendirme tekniklerinden de yararlanırım	4,13*	0,843
60. Gerçekçi ve iyi hedefler belirlerim; bunların gerçekleşme derecelerini objektif ve güvenilir bir biçimde değerlendirir; sonuçları öğrencilerin kendilerini geliştirmesinde kullanırım.	4,27**	0,799
Öğrenmeyi Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Ağırlıklı Ortalaması	4,23	0,610
Öğrenmeyi Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Puan Ortalaması	42,36	6,102
1 - 1.79 Çok yetersiz (--); 1.80 - 2.59 Yetersiz (-); 2.60 - 3.39 Kısmen Yeterli; 3.40 - 4.19 Yeterli (*); 4.20 - 5.00 Çok Yeterli (**)		

Tablo 4.12. incelendiğinde “Öğrenmeyi/Gelişimi İzleme ve Değerlendirme” alt boyutunda yeterlik algılarına ilişkin öğretmenlerin 8 maddede kendilerini “çok yeterli” olarak bulduğu, 40. (X =4,18) ve 46. (X =4,13) maddelerinde ise kendilerini “yeterli” olarak algıladıkları görülmektedir. Bu alt boyutun ağırlıklı ortalaması “çok yeterli” (X = 4,23)dir.

Tablo 4.13. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “Öğrenciyi Tanıma” Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.

Öğrenciyi Tanıma Yeterliği	\bar{X}	SS
47. Öğrencilerle güven verici ilişkiler kurarım ve onların sağlıklı ve dengeli birer kişilik geliştirmeleri konusunda sorumluluk duyarım.	4,36	0,756
48. Öğrencilerin bireysel ve grup ihtiyaçlarına karşı duyarlılık sahibiyimdir.	4,76	0,959
49. Okuldaki öğrenci rehberlik hizmetlerine beden eğitimi derslerinde katkıda bulunurum.	4,34	0,655
50. Beden eğitimi derslerinde öğrencinin güçlü ve zayıf yanlarını fark etmesini ve geliştirmesini sağlayacak ortamlar oluştururum.	4,47	0,711
51. Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda ilgili uzmanlarla işbirliği yaparım.	4,32	0,823
52. Öğrencinin kişisel gelişimini ailesi ile paylaşıyorum.	4,28	0,853
Öğrenciyi Tanıma Yeterliği Ağırlıklı Ortalaması	4,42	0,751
Öğrenciyi Tanıma Yeterliği Puan Ortalaması	26,52	4,507

Tablo 4.13.’de beden eğitimi öğretmenlerinin “öğrenciyi tanıma” konusundaki yeterliklerine ilişkin algılarına dair toplam 6 madde bulunmaktadır. Gerçekleştirilen istatistik analizine göre beden eğitimi öğretmenlerinin tüm maddelerde kendilerini yeterli görmektedir. Bu konunun ağırlıklı ortalaması X = 4,42 (çok yeterli) olarak bulunmuştur.

Tablo 4.14. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “Okul-Aile ve Toplum İlişkileri” Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.

Okul-Aile ve Toplum İlişkileri Yeterliği	\bar{X}	SS
67. Diğer öğretmenlerle iş ilişkileri kurar ve işbirliği içinde çalışırım.	4,44	0,732
68. Diğer öğretmenlerle mesleğiyle ilgili bilgi alışverişinde bulunurum.	4,38	0,792
70. Öğrenci velileriyle iyi ilişkiler kurarım.	4,44	0,732
71. Sivil toplum kuruluşları, toplum liderleri, eğitim liderleri vb. ile işbirliği yaparım.	4,22	0,922
73. Okuldaki sosyal, kültürel ve meslekî çalışmalara etkin biçimde katılır ve gerektiğinde liderlik yaparım.	4,34	0,762
74. Okulun iyileştirilmesinde ve geliştirilmesinde çevre olanaklarımı etkin olarak kullanabilirim.	4,23	0,878

75.Öğrencilerin gelişimi ile ilgili olarak sürekli ailelerle bilgi alışverişinde bulunmak üzere yazılı/ sözlü iletişim kurarım.	4,22	0,922
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri Yeterliği Ağırlıklı Ortalaması	4,33	0,608
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri Yeterliği Puan Ortalaması	26,03	3,649
1 - 1.79 Çok yetersiz (--); 1.80 - 2.59 Yetersiz (-); 2.60 - 3.39 Kısmen Yeterli; 3.40 - 4.19 Yeterli (*); 4.20 - 5.00 Çok Yeterli (**)		

Tablo 4.14.'de öğretmenlerinin “Okul-Aile ve Toplum İlişkileri” konusundaki yeterliklerine ilişkin algılarına yönelik olarak elde edilen bulgulara göre denekler tüm maddelerde kendilerini yeterli görmektedir. Bu alt boyutun ağırlıklı ortalaması ($X = 4,33$) “çok yeterli” olarak bulunmuştur.

Tablo 4.15. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin “Kişisel ve Mesleki Gelişim” Konusundaki Yeterliklerine İlişkin Algıları.

Kişisel ve Mesleki Gelişim Yeterliği	\bar{X}	SS
19. Beden eğitimi öğretim programındaki değişimleri izlerim.	4,17	0,816
62. Kişisel ve mesleki gelişimim açısından öneri ve eleştirilerden yararlanırım.	4,32	0,769
63. Toplantı, hizmet-içi eğitim, araç gereç hazırlama gibi okul etkinliklerine gerekli katılımı gösteririm.	4,24	0,861
64. Kendi performansımın gelişme için uygun ve gerekli girişimlerde bulunurum.	4,39	0,704
65. Meslekî gereksinimlerim hakkında bilgi sahibiyimdir.	4,33	0,690
66. Meslekî gelişimimi desteklemek ve verimliliği artırmak için bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanır ve meslekî gelişime yönelik yayınları izlerim	4,28	0,769
69. Okulun iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin önemli olduğu bilincine sahibimdir.	4,42	0,753
72. Okulu geliştirme çalışmalarında öğrencilerle birlikte etkin rol alırım.	4,35	0,840
Kişisel ve Mesleki Gelişim Yeterliği Ağırlıklı Ortalaması	4,31	0,589
Kişisel ve Mesleki Gelişim Yeterliği Puan Ortalaması	34,49	4,713
Öğretmen Yeterliği Genel Ağırlıklı Ortalaması	4,23	0,456
Öğretmen Yeterliği Genel Puan Ortalaması	343,11	36,939
1 - 1.79 Çok yetersiz (--); 1.80 - 2.59 Yetersiz (-); 2.60 - 3.39 Kısmen Yeterli; 3.40 - 4.19 Yeterli (*); 4.20 - 5.00 Çok Yeterli (**)		

Tablo 4.15.'da görüldüğü gibi 'Kişisel ve Mesleki Gelişim' hususundaki yeterliklere ilişkin 8 madde bulunmaktadır. Bu boyutta gerçekleştirilen istatistiksel analize göre beden eğitimi öğretmenlerinin tüm maddelerde kendilerini "yeterli" ($\bar{X}=23$) görmektedir. Bu konunun ağırlıklı ortalaması "çok yeterli" ($\bar{X}=4,31$) olarak bulunmuştur.

2-Beden eğitimi öğretmenlerinin "cinsiyetlerine, yaşlarına, mesleki yıllarına, gelirlerine, çalıştıkları yerleşim yerine, çalışılan kuruma, spor yapma düzeyine ve spor uzmanlık branşına göre yeterlik algıları hangi seviyededir?

Tablo 4.16. Ölçek Alt Boyutlarının "Cinsiyete Göre" Mann-Whitney Analiz Sonuçları.

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	M-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	Kadın	29	4,175	0,449	1012,50	0,070
	Erkek	90	4,327	0,571		
Öğrenme-Öğretme Süreci	Kadın	29	4,145	0,357	1205,00	0,536
	Erkek	90	4,159	0,453		
Gelişimi İzleme Değerlendirme	Kadın	29	4,297	0,519	1229,50	0,639
	Erkek	90	4,218	0,638		
Öğrenciyi Tanıma	Kadın	29	4,379	0,498	1263,00	0,793
	Erkek	90	4,435	0,818		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	Kadın	29	4,276	0,616	1194,50	0,490
	Erkek	90	4,359	0,608		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Kadın	29	4,220	0,589	1101,50	0,205
	Erkek	90	4,342	0,590		
Öğretmen Yeterliği	Kadın	29	4,203	0,398	1178,00	0,432
	Erkek	90	4,247	0,475		

Tablo 4.16.'de beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyete göre yeterliklere verilen cevapların alt düzeylerine ilişkin puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Mann-Whitney analizi sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet değişkenine göre yeterliğe verdikleri cevapların alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 4.17. Ölçek Alt Boyutlarının “Çalışılan Yerleşim Yeri” Mann-Whitney Sonuçları.

Alt Boyutlar	Yer	N	\bar{X}	SS	M-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	İl	44	4,322	0,478	1614,00	0,843
	İlçe	75	4,272	0,584		
Öğrenme-Öğretme Süreci	İl	44	4,154	0,429	1557,50	0,610
	İlçe	75	4,157	0,434		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	İl	44	4,211	0,598	1599,50	0,780
	İlçe	75	4,252	0,621		
Öğrenciyi Tanıma	İl	44	4,538	1,005	1479,00	0,342
	İlçe	75	4,353	0,548		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	İl	44	4,390	0,532	1578,00	0,689
	İlçe	75	4,309	0,651		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	İl	44	4,378	0,540	1493,50	0,386
	İlçe	75	4,273	0,616		
Öğretmen Yeterliği	İl	44	4,256	0,442	1571,50	0,666
	İlçe	75	4,224	0,467		

Tablo 4.17.’e bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin “çalışılan yerleşim yerine” göre yeterlik düzeyleri Mann-Whitney analizi ile sonuçlandırılmıştır. Elde edilen bulgulara bakıldığında ölçeğin alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır($p>0,05$).

Tablo 4.18. Ölçek Alt Boyutlarının “Çalışılan Kuruma Göre” Mann-Whitney Analiz Sonuçları.

Alt Boyutlar	Kurum	N	\bar{X}	SS	M-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	Ortaokul	63	4,322	0,478	1714,00	0,790
	Lise	56	4,272	0,584		
Öğrenme-Öğretme Süreci	Ortaokul	63	4,154	0,429	1684,50	0,672
	Lise	56	4,157	0,434		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	Ortaokul	63	4,211	0,598	1734,50	0,875
	Lise	56	4,252	0,621		
Öğrenciyi Tanıma	Ortaokul	63	4,538	1,005	1684,00	0,668
	Lise	56	4,353	0,548		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	Ortaokul	63	4,390	0,532	1674,00	0,628
	Lise	56	4,309	0,651		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Ortaokul	63	4,378	0,540	1623,50	0,452
	Lise	56	4,273	0,616		
Öğretmen Yeterliği	Ortaokul	63	4,256	0,442	1696,00	0,717
	Lise	56	4,224	0,467		

Tablo 4.18.'de, beden eğitimi öğretmenlerinin “çalışılan kuruma” göre yeterlik düzeylerine ilişkin puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Mann-Whitney analizi sonucunda elde edilen cevapların alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır($p > 0,05$).

Tablo 4.19. Ölçek Alt Boyutlarının “Gelir Durumu” Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları.

Alt Boyutlar	Gelir	N	\bar{X}	SS	K-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	1000-3000	22	57,682	7,370	5,756	0,056
	3000-5000	67	54,836	6,685		
	5000+	30	56,467	7,655		
Öğrenme-Öğretme Süreci	1000-3000	22	163,045	17,919	4,141	0,126
	3000-5000	67	156,612	15,498		
	5000+	30	157,067	16,860		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	1000-3000	22	43,727	7,106	4,463	0,107
	3000-5000	67	41,567	6,008		
	5000+	30	43,167	5,408		
Öğrenciyi Tanıma	1000-3000	22	27,091	3,963	4,917	0,086
	3000-5000	67	26,433	5,076		
	5000+	30	26,333	3,517		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	1000-3000	22	26,591	3,924	1,125	0,542
	3000-5000	67	25,940	3,428		
	5000+	30	25,833	4,001		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	1000-3000	22	35,045	5,464	1,618	0,445
	3000-5000	67	34,284	4,292		
	5000+	30	34,567	5,151		
Öğretmen Yeterliği	1000-3000	22	353,182	41,754	3,553	0,169
	3000-5000	67	339,672	34,544		
	5000+	30	343,433	38,338		

Tablo 4.19. incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin “gelir düzeylerine” yönelik puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Kruskal-Wallis analizi sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin verdikleri cevapların alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır($p > 0,05$).

Tablo 4.20. Ölçek Alt Boyutlarının “Spor Yapma Düzeyine Göre” Kruskal-Wallis Sonuçları.

Alt Boyutlar	Düzyey	N	\bar{X}	SS	K-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	Amatör	77	54,506	7,554	8,952	0,011*
	Profesyonel	32	57,375	6,052		
	Milli	10	60,400	2,366		
Öğrenme-Öğretme Süreci	Amatör	77	157,273	17,268	0,074	0,964
	Profesyonel	32	158,719	15,555		
	Milli	10	160,300	11,926		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	Amatör	77	41,519	6,240	4,961	0,084
	Profesyonel	32	43,750	6,175		
	Milli	10	44,500	3,171		
Öğrenciyi Tanıma	Amatör	77	26,169	5,280	3,367	0,186
	Profesyonel	32	27,219	2,587		
	Milli	10	27,100	2,183		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	Amatör	77	25,649	3,926	1,710	0,425
	Profesyonel	32	26,781	3,024		
	Milli	10	26,600	3,062		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Amatör	77	34,143	5,078	0,869	0,648
	Profesyonel	32	34,875	4,156		
	Milli	10	36,000	3,162		
Öğretmen Yeterliği	Amatör	77	339,260	39,394	1,331	0,514
	Profesyonel	32	348,719	33,489		
	Milli	10	354,900	23,019		

Tablo 4.20. incelendiğinde, beden eğitimi öğretmenlerinin “spor yapma düzeyine” göre yeterlik düzeylerine ilişkin puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Kruskal-Wallis analizi sonucunda “program/içerik bilgisi” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuşken ($p < 0,05$), diğer alt boyutlar ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 4.21. Ölçek Alt Boyutlarının ‘Spor Uzmanlık Branşına Göre’ Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları.

Alt Boyutlar	Branş	N	\bar{X}	SS	K-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	Takım	49	54,102	7,072	6,562	0,038*
	Bireysel	37	57,162	6,427		
	Herikisi	33	56,697	7,539		
Öğrenme-Öğretme Süreci	Takım	49	155,592	16,248	2,423	0,298
	Bireysel	37	160,865	18,370		
	Herikisi	33	158,061	13,859		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	Takım	49	40,755	5,998	9,088	0,011*
	Bireysel	37	43,946	5,477		
	Herikisi	33	43,000	6,505		
Öğrenciyi Tanıma	Takım	49	26,000	2,791	2,865	0,239
	Bireysel	37	26,892	3,187		
	Herikisi	33	26,909	7,147		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	Takım	49	25,490	3,349	4,206	0,122
	Bireysel	37	26,838	3,287		
	Herikisi	33	25,939	4,351		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Takım	49	33,735	4,452	5,816	0,055
	Bireysel	37	35,757	4,374		
	Herikisi	33	34,212	5,278		
Öğretmen Yeterliği	Takım	49	335,673	34,446	6,826	0,033*
	Bireysel	37	351,459	37,696		
	Herikisi	33	344,818	38,537		

Tablo 4.21.’e bakıldığında, beden eğitimi öğretmenlerinin “spor uzmanlık” branşına göre yeterlik düzeylerine ilişkin puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Kruskal-Wallis analizi sonucunda “program/içerik bilgisi, gelişimi izleme değerlendirme ve öğretmen yeterliği” alt boyutları ile toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş ($p < 0,05$), diğer alt boyutlara ilişkin puan ortalamaları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 4.22. Ölçek Alt Boyutlarının “Yaş” değişkenine Göre Kruskal-Wallis Sonuçları.

Alt Boyutlar	Yaş	N	\bar{X}	SS	K-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	24-28	38	54,421	7,982	8,529	0,074
	29-33	29	58,276	6,210		
	34-38	22	53,864	7,649		
	39-43	20	55,300	5,516		
	44-48	10	58,800	5,493		
Öğrenme-Öğretme Süreci	24-28	38	157,263	17,367	5,745	0,219
	29-33	29	162,586	16,370		
	34-38	22	152,727	18,411		
	39-43	20	156,250	13,447		
	44-48	10	161,600	10,024		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	24-28	38	42,474	6,190	3,011	0,556
	29-33	29	43,897	4,624		
	34-38	22	41,182	6,485		
	39-43	20	40,850	7,721		
	44-48	10	43,200	4,826		
Öğrenciyi Tanıma	24-28	38	25,789	3,588	1,253	0,869
	29-33	29	26,862	2,887		
	34-38	22	26,182	3,607		
	39-43	20	27,900	8,207		
	44-48	10	26,400	2,797		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	24-28	38	25,763	4,116	4,376	0,358
	29-33	29	27,034	2,909		
	34-38	22	24,864	4,063		
	39-43	20	25,950	3,456		
	44-48	10	26,900	2,685		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	24-28	38	34,053	5,167	4,846	0,304
	29-33	29	35,276	3,712		
	34-38	22	32,773	5,468		
	39-43	20	35,050	4,501		
	44-48	10	36,600	3,239		
Öğretmen Yeterliği	24-28	38	339,763	39,385	6,110	0,191
	29-33	29	353,931	33,474		
	34-38	22	331,591	40,713		
	39-43	20	341,300	35,491		
	44-48	10	353,500	24,990		

Tablo 4.22.’de beden eğitimi öğretmenlerinin “yaş” değişkenine göre yeterlik düzeylerine ilişkin puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Kruskal-Wallis analizi sonucunda öğretmenlerin yeterliğe yönelik verdikleri cevapların alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 4.23. Ölçek Alt Boyutlarının “Mesleki Yıl” Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Analizi.

Alt Boyutlar	Yıl	N	\bar{X}	SS	K-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	1-5	42	55,333	7,417	1,276	0,937
	11-15	34	55,529	7,801		
	21-25	25	55,320	7,052		
	6-10	9	57,778	4,658		
	16-20	5	58,200	6,380		
	26+	4	57,750	4,193		
Öğrenme-Öğretme Süreci	1-5	42	159,262	17,413	1,438	0,920
	11-15	34	156,471	17,631		
	21-25	25	157,680	16,931		
	6-10	9	155,444	11,170		
	16-20	5	159,400	8,678		
	26+	4	161,250	11,899		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	1-5	42	42,881	6,106	1,191	0,946
	11-15	34	42,324	5,661		
	21-25	25	41,120	7,601		
	6-10	9	43,444	4,851		
	16-20	5	43,400	3,782		
	26+	4	41,500	5,972		
Öğrenciyi Tanıma	1-5	42	26,262	3,124	1,511	0,912
	11-15	34	26,206	3,355		
	21-25	25	27,680	7,857		
	6-10	9	26,333	2,398		
	16-20	5	26,400	2,302		
	26+	4	25,500	3,317		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	1-5	42	26,238	3,553	1,063	0,957
	11-15	34	25,618	3,774		
	21-25	25	26,040	4,247		
	6-10	9	26,000	3,162		
	16-20	5	27,200	2,168		
	26+	4	26,000	3,559		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	1-5	42	34,786	4,535	4,186	0,523
	11-15	34	33,441	4,581		
	21-25	25	34,640	5,950		
	6-10	9	35,000	3,240		
	16-20	5	35,600	3,209		
	26+	4	37,000	3,464		
Öğretmen Yeterliği	1-5	42	344,762	37,891	0,553	0,990
	11-15	34	339,588	38,184		
	21-25	25	342,480	42,183		
	6-10	9	344,000	27,609		
	16-20	5	350,200	22,599		
	26+	4	349,000	27,374		

Tablo 4.23.'de beden eğitimi öğretmenlerinin “mesleki yıl”a göre yeterlik düzeylerine ilişkin puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Kruskal-Wallis analizi sonucunda yeterliğe yönelik öğretmenlerin verdikleri cevapların, alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur($p > 0,05$).

3-Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleği neden seçtiklerine yönelik sorusuna cevap aranmıştır.

Tablo 4.24. Ölçek Alt Boyutlarının “Mesleğin Neden Seçildiği” Değişkenine Göre Kruskal-Wallis Analiz Sonuçları.

Alt Boyutlar	Neden	N	\bar{X}	SS	K-W	p
Program ve İçerik Bilgisi	Öğretmenliği Seviyorum	27	54,926	6,095	1,491	0,474
	Sporu Seviyorum	56	56,018	7,232		
	Alternatifim Yoktu	36	56,028	7,700		
Öğrenme-Öğretme Süreci	Öğretmenliği Seviyorum	27	153,185	13,223	6,180	0,046*
	Sporu Seviyorum	56	160,875	13,960		
	Alternatifim Yoktu	36	156,861	20,808		
Gelişimi İzleme-Değerlendirme	Öğretmenliği Seviyorum	27	40,556	5,071	5,815	0,055
	Sporu Seviyorum	56	42,821	6,218		
	Alternatifim Yoktu	36	43,028	6,509		
Öğrenciyi Tanıma	Öğretmenliği Seviyorum	27	24,815	2,746	10,636	0,005*
	Sporu Seviyorum	56	27,357	5,409		
	Alternatifim Yoktu	36	26,528	3,684		
Okul-Aile ve Toplum İlişkileri	Öğretmenliği Seviyorum	27	24,630	3,596	6,855	0,032*
	Sporu Seviyorum	56	26,393	3,617		
	Alternatifim Yoktu	36	26,528	3,574		
Kişisel ve Mesleki Gelişim	Öğretmenliği Seviyorum	27	33,037	4,220	6,530	0,038*
	Sporu Seviyorum	56	35,232	4,569		
	Alternatifim Yoktu	36	34,444	5,135		
Öğretmen Yeterliği	Öğretmenliği Seviyorum	27	331,148	30,330	7,691	0,021*
	Sporu Seviyorum	56	348,696	34,415		
	Alternatifim Yoktu	36	343,417	43,537		

Tablo 4.24. incelendiğinde, “öğretmenlik mesleğinin neden seçildiğine” dair yeterlik puan dağılımları görülmektedir. Yapılan Kruskal-Wallis analizi sonucunda, verilen cevapların “öğrenme/öğretme süreci, öğrenciyi tanıma, okul/aile ve toplum ilişkileri son olarakta kişisel/mesleki gelişim” alt boyutları ile toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık ($p < 0,05$) bulunmuşken, diğer alt boyutlara yönelik puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p > 0,05$).

5. TARTIŞMA

Öğretmen yeterlikleri, bu mesleği yapan kimselerin “*mesleğini etkili ve verimli bir biçimde yerine getirebilmek için öğretmenlerin sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutumlardır.*” Eğitimin planlanmış amaçlarına ulaşabilmek, eğitim sürecine yön veren öğretmenlerin nitelik ve yeterlikleriyle direkt bağlantılıdır. Eğitim sürecinde gelişen yeniliklere kendini açmayan öğretmenlerin, nitelikli öğreticiliği yetersiz kalacaktır. Öğretmenlerin gerekli yeterliklere sahip olması, öğrencilerin başarılarını ve kişisel gelişimlerini olumlu yönde artırmanın temel kaynağıdır (MEB, 2017).

Woolfolk ve Tschannen (2001) öğretmen yeterliğini şöyle tanımlamıştır; “*öğretmenin kendinde bulunan becerilerle, öğrencide bağlılık ve öğrenme gibi istenen sonuçları oluşturması*” olarak tanımlar. Özetle; bir öğretmenin, motive olmamış ve öğrenme zorluğu gösteren öğrencilerde dahi, istenen ürünleri kazandırabilme becerilerine dair kendine olan güvenidir (Kafkas ve ark, 2010).

Bu araştırmada Giresun İl merkezi ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin “yaş, cinsiyet, mesleki kıdem, spor yapma düzeyi, çalıştığı kurum ve yer, uzmanlık branşı ile öğretmenlik mesleğini seçme nedeni” değişkenleri açısından kendilerine yönelik yeterlik algıları incelenmiştir. Öğretmenlerin yeterliklerini tespit edebilmek için Ünlü (2008) tarafından geliştirilen “Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik düzeylerinin anlamlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($P>0,05$).

“Spor yapma düzeyi” değişkenine verilen cevapların “program/içerik bilgisi” alt boyutuna ilişkin puan ortalamaları arasında ise anlamlı bir farklılık vardır ($P<0,05$). Öğretmenlerin “spor uzmanlık branşı” değişkenine verdikleri cevapların “program/içerik bilgisi ve gelişimi izleme/değerlendirme” alt boyutları ile ölçeğin puan ortalamaları arasında da anlamlı farklılıklar görülmüştür ($P<0,05$).

Beden eğitimi öğretmenlerinin “öğretmenlik mesleğini seçme nedeni” değişkenine dair verdikleri cevapların “öğrenme-öğretme süreci, okul-aile ve toplum ilişkileri, öğrenciyi tanıma, kişisel ve mesleki gelişim” alt boyutları ile toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($P<0,05$).

Yapılan araştırmada elde edilen verilerin analizi sonucunda, beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterliğe dair alt boyuttaki algılarının aşağıdaki gibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar sırasıyla;

1. Öğrenme/Öğretme Süreci alt boyutunun ağırlıklı puan ortalaması “yeterli” ($\bar{X}=4,15$),
2. Program/içerik bilgisi “çok yeterli” ($\bar{x}=4,29$),
3. Öğrenmeyi gelişimi izleme ve değerlendirme “çok yeterli”($\bar{x}=4,23$),
4. Öğrenciyi tanıma “çok yeterli” ($\bar{x}=4,42$),
5. Okul-aile ve toplum ilişkileri “çok yeterli”($\bar{x}=4,33$) ve son olarak
6. Kişisel ve mesleki gelişim alt boyutunun ağırlıklı puan ortalaması “çok yeterli”dir ($\bar{x}=4,23$).

Beden eğitimi öğretmenleri yeterlik ölçeğinin alt boyutları arasında sadece “öğrenme ve öğretme süreci” algısına 24-28 yaş aralığındaki öğretmenlerin (%31,9'luk kısmının) “yeterli” olarak cevap verdiği görölmektedir. Bu durumun araştırmaya katılan öğretmenlerin alandaki gelişmeleri ve öğretme teknolojilerini kullandıkları, bunlar vasıtasıyla kısa süredece tecrübe edindikleri ile açıklanabilir. Taşgın ve Sönmez (2013)'in yaptıkları çalışmada, öğretmenlerin “zaman yönetimi ve davranış yönetimi”ne yönelik yeterlikleri öğretmen adaylarının konu ile ilgili verdikleri cevaplara göre daha önemli gördüklerini bulmuşlar bunun ise öğretmenlerin mesleki deneyimlerinden kaynaklandığını ileri sürmüşlerdir. Araştırmacıların elde ettiği sonuçlarla bu çalışmada ortaya çıkan sonucun paralellik gösterdiği görölmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin “cinsiyetlerine, yaşlarına, mesleki yıllarına, gelirlerine, çalıştıkları yerleşim yerine, çalışılan kuruma, spor yapma düzeyine ve spor uzmanlık branşına” göre yeterlik algılarına yönelik analiz sonuçları, yorumlarıyla birlikte verilmiştir.

Analizler sonucunca elde edilen verilere göre “yaş, çalışılan yer, çalıştıkları kurum, mesleki yıl, cinsiyet ve gelir” gibi demografik değişkenler ile beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algıları karşılaştırıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($P>0,05$).

Bökeoğlu ve Yılmaz (2008) yaptıkları çalışma ile ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ve branş öğretmenlerinin yeterlik inançlarına yönelik görüşlerinin birbirlerine yakın çıktığı; ayrıca “cinsiyet, yaş gibi demografik değişkenlere ve mesleki kıdem” faktörüne göre öğretmenlerin yeterlik inançlarında anlamlı farklılıkların olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca “öğretim yeterliği” faktörü ile ilgili ortalama puanın yüksek çıkmasını, öğretmenlerin sahip oldukları bilgi ve becerilere, aldıkları eğitime, kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirmeye ilişkin yeterlik inançlarının yükseliği ile açıklamışlardır.

Ağırman (2016) konu ile ilgili yaptığı çalışmada, öğretmen yeterlik ve liderlik düzeyinin belirlenmesinde “cinsiyet, yaş, kıdem ve çalışılan okul program türü” gibi değişkenlerin anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmadığını bulmuştur.

Pekel (2018), devlet ve özel okullarda görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre yeterlik düzeylerini araştırmış ve devlet okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik düzeylerine yönelik verdikleri cevapların alt boyutlarının hepsinde “mesleki kıdem değişkenine” göre anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmacıların elde ettiği sonuçların yapılan bu çalışma ile birbirini desteklediği görülmektedir.

Bu araştırmanın başka bir değişkeni olan “spor uzmanlık branşı” ile beden eğitimi öğretmenleri yeterlik ölçeği karşılaştırıldığında, “program/içerik bilgisi, gelişimi izleme-değerlendirme ve öğretmen yeterliği” alt boyutunda anlamlı bir farklılık elde edilmiştir ($P < 0,05$). Erdoğan (2014) ise, yapmış olduğu benzer bir çalışmada değişkenler arasında anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Bu durum takım sporcularıyla ilgilenen öğretmenlerin daha çok kalabalık gruplar içinde olmasından dolayı öğretimini etkilediği sonucu söylenebilir.

Öğretmenlerinin “çalışılan yerleşim yeri” değişkenine verdikleri cevapların alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar bulunamamıştır ($P > 0,05$), bu değişkende öğretmenlerin verdikleri cevaplarda il merkezi ve ilçelerde çalışmalarının bir fark ortaya çıkarmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz ve arkadaşları (2010), “görev yapılan yerleşim” değişkeni bakımından öğretmen yeterlik düzeylerinde il ve ilçeye göre bir farklılık olduğunu, bu farklılığın ise ilde görev yapan öğretmenler lehine çıktığını ifade etmişlerdir. Bu sonucun ise ilde

bulunan okulların, ilçe ve köyde ki okullara göre araç-gereç, malzeme ve çevre şartları açısından daha iyi durumda olmasından kaynaklandığını ileri sürmüştür. Bu çalışmada elde sonuç ile Yılmaz ve arkadaşlarının elde etmiş olduğu sonuç farklılık göstermiştir. Bu durumun Giresun ilinin coğrafya olarak küçük ve ilçelerin il merkezine yakın olması ve ulaşımın kolay olmasıyla açıklanabilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin “çalışılan kurum” değişkenine verdikleri cevapların alt boyutlara ve toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında farklılık bulunamamıştır ($P>0,05$). Araştırmaya katılan tüm beden eğitimi öğretmenleri çalışmakta oldukları kurum içerisinde kendilerini “çok yeterli” olarak algılamaktadır. Milner ve Woolfolk Hoy'un yaptıkları bir araştırmada New Orleans'ın büyükşehir dışı liselerde ve ilköğretimde çalışan öğretmenleri karşılaştırmışlar ve ilköğretimde çalışan öğretmenlerin yeterlik algıları daha yüksek bulmuşlardır (Cebeci, 2004). Bu çalışmada elde edilen sonuç ile Milner ve Woolfolk'un çalışması arasındaki farklılık ilköğretimde çalışan öğretmenlerin küçük yaş gruplarına yönelik olarak kendilerini daha rahat hissettiklerinden dolayı kaynaklandığı söylenebilir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin “mesleği neden seçtiklerine dair” soruya cevap aranmış ve yeterlik algıları ile değerlendirilmiştir.

Öğretmenlerin, “beden eğitimi öğretmenliğini mesleği neden seçtiği” değişkenine göre yeterlik algısına yönelik verdikleri cevapların “öğrenme/öğretme süreci, öğrenciyi tanıma, okul/aile ile birlikte toplum ilişkileri son olarakda kişisel gelişim ile mesleki gelişim” alt boyutlarının toplam ölçeğe ait ortalamaları arasında anlamlı farklılığın olduğu bulunmuştur ($P<0,05$). Öğretmenlerin bu mesleği neden seçtiklerine ilişkin verdikleri cevaplar incelendiğinde farklılık bulunan tüm alt boyutlarda öncelikli sebebin “sporu sevdikleri için”(%47,1) daha sonra “başka alternatifleri olmadığı için” (%30,1) ve son olarak “beden eğitimi öğretmenliğini sevdikleri için” (%27,7) bu mesleği seçtikleri sonucu elde edilmiştir.

Mesleğin seçilmesinde spor yapma sevgisinin ağırlıklı olarak öne çıkmasıyla birlikte öğretmenlerin; öğretmenlik mesleğini yapması ülkenin iş imkanlarıyla ilişkilendirilmesinden ve mesleğin toplumda saygın bir yeri olmasından etkilenmiş olabilirler. Ayrıca ülke içerisinde futbol branşı dışında profesyonel sporculuğun yeterli değeri görmediğinden ve yaş ilerledikçe aktif olarak yapılamayacağını düşünülmektedir.

Bunlara ilave olarak gelecek yaşantılarında geçim sıkıntısı gibi problemleri yaşacaklarını öngördükleri için hem sporu içinde taşıyan hemde ideal bir meslek olan beden eğitimi öğretmenliğini seçmiş olabilirler. “Başka meslek alternatifi olmadığını” düşünenler, küçük yaştan itibaren yoğun sporun aktif olarak içinde olduklarından, lise dönemin kendilerine beden eğitimi öğretmenliğini kendilerine daha yakın görmelerinden kaynaklanabilir. Dolayısıyla öğretmenlik mesleğinin seçilmesi üzerine alana yönelik olarak birçok araştırma bulunmaktadır.

Çakmak ve Kayabaşı (2017), öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini neden seçtikleri olan çalışmalarında, öncelikli nedenler olarak ‘eğitim sistemimizin nitelikli öğretmen gereksinimi olması, gelecek kuşakları eğitebilme arzusu ve öğretmeyi-öğrenmeyi sevme ve sevdirmesi’ sonucuna ulaşmışlardır. Başka bir değişken açısından bakıldığında ise liseyi tamamladıkları bölümlere göre, sözel bölümlerde okuyanlar lehine anlamlı bir farklılık elde etmişlerdir.

Sağdıç ve Demirkaya (2009), araştırmalarında üniversite öğrencilerinin %88,5’inin okudukları bölümle ilişkin geleceğe dönük kariyer hedeflerinin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Benzer şekilde olan araştırmada öğretmen adayları kendi alanlarından ziyade başka alanlar ile ilgili gelecek planları kurduklarını belirtmektedir. Buna sebep olarak da öğretmenlerin ekonomik durumları, yaşam standartları ve öğretmenlik mesleğinde çevrenin bakışı gösterilmektedir. Öğretmenlik mesleğinin seçilmesinde yeteneklerin ve ilgi alanlarımızın yanı sıra çevremizdeki insanları rol model almamız da çok etkilidir örneğin; kendi öğretmenlerimizin üzerimizde olumlu etkiler bırakması kişileri öğretmenlik mesleğine yönlendirebilir, buna örnek olarak;

Ateş ve Kılınç (2013), coğrafya öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun bu bölümü seçmelerinde lise öğretmenlerinin etkili olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Buna benzer şekilde Boz ve Boz (2008)’da, araştırmalarında öğretmen adaylarının öğrencilik zamanlarında kendi matematik veya kimya gibi ders öğretmenlerinden pozitif anlamda etkilendiklerini ve bu durumun öğretmenliği tercih etme nedenlerinin başında gelmekte olduğu sonucunu elde etmişlerdir.

Yurdakal (2019) yapmış olduğu nitel çalışmada, katılımcı öğretmenlerin bu mesleği neden seçtiklerine dair yanıtlarında genel olarak öğretmenliği ideallerindeki meslek olarak gördükleri için meslek edindikleri sonucuna varmıştır.

Standage, Duda ve Ntoumanis (2006), öğrencilerin motivasyon dereceleri ve okul beden eğitimi öğretmenleriyle arasındaki ilişki üzerine yaptıkları çalışmada, öğretmen yeterlik desteğinin, öğretmenlerin göstermiş olduğu çaba ve sürekliliği sonucunda dolaylı olarak öğrencilerin kendilerinde var olan motivasyonu olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Yaptığımız çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin yeterliği üzerine kullandığımız ölçeğin alt boyutu olan ‘‘Öğrenme/Öğretme Süreci’’ konusundaki yeterlik algılarıyla paralellik göstermektedir. Katılımcı beden eğitimi öğretmenleri bu süreçte kendilerini çok yeterli görüp, öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktıklarını ifade etmektedirler.

Richardson ve Watt (2006), neden öğretmenlik mesleğinin seçildiğine yönelik yaptığı kapsamlı çalışmada katılımcıların kendi içlerinde duydukları öğretme yeteneklerini, öğretmiş olmanın verdiği içsel değer ve öğretme arzusunu en önemli değerler olarak ortaya çıkarken bununla birlikte topluma katkı sağlama, geleceği şekillendirmede yardımcı olma ve çocuklarla çalışma isteği bu mesleği seçmelerinin temel sebebidir. Diğer yandan öğretmen adayları olan bireylerin ebeveyn gelirlerinin öğretmenlik mesleğinden kazanacakları gelirle benzer olması da bu mesleği seçmelerine vesile olmuştur ve üç üniversitede yapılan bu çalışma sonucunda öğretmenlik mesleği yapmayı seçen cinsiyet grubunun neredeyse yarısından fazlasının kadın olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Kendi çalışmamız sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin %75,9 oranında erkek bireyler olmasıyla bağdaşmamaktadır.

Kuzijev ve Topolovcan (2013)’ın, öğretmenlik meslek seçimi üzerine yapmış oldukları çalışmada, şehir merkezlerinde görev yapan öğretmenlerin daha fazla bireyle iletişim halinde bulunmasından ve sürekli yöneticilerin yakınında olmalarından dolayı çalışma motivasyonlarının daha düşük olduğunu buna tezat olarak kırsalda öğretmenlik mesleği yapanların daha rahat çalışma koşulları olduğundan öğretmen yeterliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna varmışlardır. Aynı zamanda kadın mesleği olarak görülen öğretmenlikte, erkek öğretmenlerin daha fazla mesleki stres altında oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Yapmış olduğumuz çalışma sonucunda çalışılan yerleşim yeri ile öğretmen yeterliği değişkenleri karşılaştırıldığında, hem il hemde ilçede çalışan tüm öğretmenlerin kendi mesleki yeterlik algıları arasında bir farklılık yoktur.

Saçlı, Bulca, Demirhan ve Kangalgil (2009)'in yapmış oldukları bir araştırmada, deneklere uygulanan anketler sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin kendilerinde olması gereken kişisel özelliklerden çoğunlukla “eleştirilere karşı açık olma, “öğrenciyi okul içinde veya dışında her konuda anlama” ve “geniş bakış açısı” özelliklerinin gerekli olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Pehlivan (1998) beden eğitimi öğretmenin yetiştirilmesinin ancak bu mesleğe özgü becerileri olan adayların seçimiyle olumlu sonuçlanabileceğini belirtmiştir. Bireylerin tüm özellikleri yeterli, mesleğe uygun öğretmen adaylarının seçilmesi gerektiğini ifade etmesi araştırmada ulaşılan sonuçları destekler niteliktedir.

Demirtaş, Cömert ve Özer (2011), öğretmenlik mesleği adaylarının yeterlik düzeyinin belirlenmesini amaçlayarak yaptığı çalışmada, öğretmen adaylarının yeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre; ölçeğin sadece “öğrenci katılımını sağlayabilme” boyutunda anlamlı bir fark olmadığını geriye kalan tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklara rastlamışlardır. Cinsiyetler arasında aritmetik ortalamalara bakıldığında, erkek öğretmen adaylarının kadınlara oranla hem yeterlik ölçeğinin tüm alt boyutları hem de puan ortalamaları toplamında kendilerini çok daha yeterli algıladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Beden eğitimi öğretmenliği yeterliği üzerine yapılan bu çalışma sonuçları ile bu çalışma sonuçları paralellik göstermemektedir.

Buna karşıt olarak, Çifçili (2003) çalışmasında, kadın öğretmenlerin yeterlik puan ortalamalarının erkek öğretmenlerin yeterlik puan ortalamalarına oranla çok daha yüksek çıktığını görmüştür.

Sünbül ve Arslan (2006), tamamladıkları araştırma sonuçlarına göre, araştırmaya katılan kadın öğretmenlere kıyasla erkek öğretmenlerin kendilerini daha yeterli algıladıklarını bulmuşlardır. Buna ek olarak 11-15 yıl ve 25 yıl üstü çalışma grubundaki öğretmenler, 0-5 yıl grubundaki öğretmenlere kıyasla kendilerini daha yeterli olarak algılamaktadır sonucuna ulaşmışlardır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Giresun il merkezi ve ilçelerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sırasıyla “cinsiyet, yaş, çalışılan kurum, çalışılan yer, mesleki kıdem, gelir durumu, spor yapma düzeyi, spor uzmanlık branşı ve bu mesleği neden seçtikleri”ne yönelik yeterlik algısı görüşlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara bakıldığında öğretmenler, değerlendirmeleri istenilen değişkenler hususunda “çok yeterli” olduklarını ifade etmektedirler.

Araştırmada ele alınan ve öğretmenlik mesleğinin temel yaklaşımları sayılan “program/içerik bilgisi, öğrenme ve öğretme süreci, öğrenme ile gelişimi izleme ve değerlendirme, öğrenciyi tanıma, okul/aile ve toplum ilişkileri, kişisel ve mesleki gelişim” değişkenlerine beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlik algıları görüşlerinin “çok yeterli” olduğu cevabını verdikleri görülmüştür.

Çalışmada elde edilen sonuçlara bakıldığında öğretmenlerin “spor yapma düzeyi” değişkenine göre verdikleri cevapların “program/içerik bilgisi” alt boyutu ölçeğine ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıkların olduğu bulunmuştur. Öğretmenlerin “spor uzmanlık branşı” değişkenine göre yeterliğe yönelik verdikleri cevapların “program/içerik bilgisi, gelişimi izleme değerlendirme” alt boyutları ile toplam ölçeğe ilişkin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuçların “spor yapma düzeyleri ve spor uzmanlık branşı”nın öğretmenlik mesleği yeterlik algıları üzerinde olumlu etkisi olduğunu göstermektedir.

Elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlik mesleğini seçme nedenlerini geçmiş sporculuk yaşantılarından kaynaklandığını, öğretmenliğin saygın bir meslek olarak kabul edilmesinden ve öğretmenlik çalışma şartlarının iyi olmasından kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlardan hareketle uygulamaya ve çalışmayı yapan araştırmacılara yönelik çeşitli öneriler geliştirilmiştir. Bu öneriler iki başlık altında ele alınmıştır.

6.1. Uygulamaya yönelik öneriler

1. Kaliteli bir beden eğitimi öğretimi için şüphesiz en önemli unsur kaliteli bir beden eğitimi öğretmenidir. Bu yüzden beden eğitimi öğretmenliği yapacak olan bireylerin pedagojik formasyonun yanında sahip olunması gereken genel yetenek ve genel kültür bilgisinden sonra alan bilgi ve becerilerine de sahip olmasına dikkat edilebilir.
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin birçoğu mesleklerini uygulama noktasında bazı önemli zorluklarla karşılaştıkları bilinmektedir. Bu öğretmenlere mesleklerini daha iyi yapabilmeleri için tesis, ders araç ve gereçleri kolaylığının sağlanmasının yanında mevcut uygulamalarda da coğrafi şartlara göre esneklik tanınabilir.
3. Öğretmenlerin mesleki gelişimi sağlamak için en çok tercih ettikleri yol hizmet içi kurs ve seminerlerdir. Bu bilgi göz önünde bulundurularak hizmet içi kurs ve seminerler nitelik ve nicelik olarak geliştirilebilir. Öğretmenlerin kendilerine yönelik yeterlik algılarını olumlu yönde geliştirebilir. Kurs ve seminerler sayı olarak artırılarak öğretmenlerin verimliliği geliştirilebilir.
4. Beden eğitimi öğretmeni özel yetenek sınavıyla lisans eğitimine alınırken ölçme ve değerlendirme işlemleri çoğu zaman istenilen verimliliği sağlayan sonuçlar vermediği görülmektedir. Sınavların değişen koşullara uygun olarak daha detaylı ve objektif yapılması yolunda gayret gösterilmelidir.
5. Beden eğitimi öğretmenleri öğrenci başarılarını artırmak için okuldaki diğer branş öğretmenleriyle pedagojik formasyonlara yönelik işbirliği yapmalıdır.

6.2. Araştırmacılara yönelik öneriler

1. Beden eğitimi öğretmenleri ile belirli aralıklı zamanlarda, birden fazla odak grup görüşmesi yapılarak yeterlik algıları üzerine nitel analizler yapılmalı böylece öğretmenlerin güncel gelişim düzeyleri ve kendilerine yönelik durumları araştırılmalıdır.
2. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterlikleri üzerine yapılan araştırmalar genel olarak “çok yeterli” çıkmaktadır. Bu çalışmaların değişik ortam, koşul ve

coğrafi bölgelere göre sıklıkla yapılarak, öğrenci görüşlerine başvurarak yapılan çalışmalarla paralelik gösterip göstermediğine dair çalışmalar yapılmalıdır.

3. Beden eğitimi öğretmenleri üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin oranlarına bakıldığında erkek öğretmenlere göre mesleki yeterlik algılarının daha yüksek olduğu görülmektedir, bu durumun değişik yöntem ve teknikler kullanılarak sebep ve sonuçları araştırılabilir.
4. Araştırma değişkenlerinden olan “beden eğitimi öğretmenliğini neden seçtiniz” sorusuna katılımcı cevaplarının büyük oranda sporu sevdikleri için ve başka meslek yapma alternatifini olmadığından dolayı cevapları ortaya çıkmıştır. Bu sonuçların geriye dönük olarak özel yetenek sınavları, okuldaki akademik başarıları ve öğretmenlik motivasyonlarına yönelik araştırmalar yapılabilir.
5. Öğretmenlerinin lisans eğitimi sürecinde ülkenin konuyla ilgili gerçekleri, mesleğin gelecekteki olası durumları ve gelecekte toplumun alana yönelik ve öğretmenden beklentilerine dair algıları üzerine çalışmalar yapılabilir.
6. Bir meslek olarak beden eğitimi öğretmenliğinin seçilme durumları sosyo-ekonomik ve farklı beklentiler göz önünde bulundurularak araştırmalar değişen koşullara paralel olarak sıkça yapılmalıdır.

7. KAYNAKLAR

Ağdemir, N. (2016). *Meslek Seçiminde Yetrllilik İyi Olma Hali Ve İş Tatmin Düzeyleri Arasındaki İlişki*. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tez, İstanbul.

Ağırman, N. (2016). *Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmen Yeterlik Ve Öğretmen Liderlik Düzeylerinin Değerlendirilmesi*. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Arkonaç, S. A. (1998). *Psikoloji: Zihin Süreçleri Bilimi*. Alfa Yayınları, 2. Baskı, 510.

Aslan, S. (2019). *İngilizce öğretmenlerinin mesleki öz yeterlik algıları*. Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.

Ateş, M. ve Kılınç, Y. (2013). Üniversite öğrencilerinin coğrafya bölümlerini tercih etmelerinde lise coğrafya öğretmenlerinin etkisi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 28, 47-63.

Aytaç, K. (1980). *Avrupa Eğitim Tarihi*. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.

Bakan, İ. ve Kefe, İ. (2012). Kurumsal Açından Algı ve Algı Yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 19-34.

Balcı, A. (2005). Açıklamalı eğitim yönetim terimleri sözlüğü. Ankara: Tek Ağaç Basım Yayım, Dağıtım.

Baltacıoğlu, İ. H. (1938). *Toplu Tedris*. İstanbul.

Bandura, A. (1971). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

- Bandura, A. (1989). Human Agency in Social Cognitive Theory. *American Psychologist*, 44(9), 1175-1184.
- Başar, H. (2006). Türkiye’de eğitim denetimi. Türkiye’de eğitim bilimleri; Bir bilanço denemesi. Editör: M. Hesapçioğlu & A. Durmuş. Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 158- 165.
- Baştürk, S. ve Ayas, C. (2012). *Eğitim Bilimine Giriş, Öğretmenlik Mesleği*. Pegem A Akademi, Ankara, (SS.272-309).
- Baykara, K. (2011). Öğretmen Adaylarının Bilişötesi Öğrenme Stratejileri İle Öğretmen Yeterlik Algıları Üzerine Bir Çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40 (40), 80-92.
- Bilen, M. (2002). *Plandan uygulamaya öğretim*. Anı Yayıncılık, Ankara.
- Boz, Y. ve Boz, N. (2008). Kimya ve matematik öğretmen adaylarının öğretmen olma nedenleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1), 137-144.
- Bökeoğlu, Ç. Ö. ve Yılmaz, K. (2008). Primary School Teachers’ Belief of Efficacy. *Journal of Faculty of Educational Sciences*, 41(2), 143-167.
- Bülbül, A. (2019). *Sporcu Perspektifinden İstismarcı Yönetim Algısının Antrenör-Sporcu İlişisine Etkisinin İncelenmesi*. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilimdalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Caprara, G. V. Barbaranelli, C. Steca, P. ve Malone, P. S. (2006). Teachers’ self-efficacy beliefs as determinants of job satisfaction and students’ academic achievement: A study at the school level. *Journal of School Psychology*, 44, 473–490.
- Cebeci, O. (2004). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İş Doyumlarını Etkileyen Faktörler (Kırşehir İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

Cobb, W. L. (1999). An International Comparison of Teacher Education. *ERIC Clearinghouse on Teaching and Teacher Education*. Washington DC. 2.

Çakmak, M. ve Kayabaşı, Y. (2017). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1), 1-10.

Çifçili, V. (2003). *Dershane öğretmenlerinin öğretmen yeterlik düzeyleri ve mesleki doyumları arasındaki ilişki. (Doktora tezi)*. <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Çoban, A. (2005). Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Mesleki Olgunluk Düzeylerinin Yordayıcı Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 10, 39 -54

Demircioğlu, İ. H. Mutluer, C. Ve Demircioğlu, E. (2011). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Demokratik Öğretmen Nitelikleri Hakkındaki Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*(19)2, 577-586.

Demirhan, G. (1998). Beden eğitimi öğretmenlerinin beden eğitimi ve spora ilişkin felsefi görüşleri. *Spor Bilimler Dergisi*, 9: 38–62.

Demirtaş, H. Cömert, M. ve Özer, N. (2011). Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 36, 159.

Erdoğan, H. Ç. (2014). *Beden eğitimi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenliğinden beden eğitimi öğretmenliğine geçiş yapan öğretmenlerin yeterlik algularının incelenmesi*. Erciyes Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. Kayseri.

Gencer, S. A. ve Çakıroğlu, J. (2007). Turkish preservice science teachers' efficacy beliefs regarding science teaching and their beliefs about classroom management. *Teaching and Teacher Education* (23) 5, 664-67.

- Genç, S. Z. ve Şahin, Ç. (2013). *Eğitim Bilimine Giriş*. Paradigma Akademi Yayınları, İstanbul.
- Güngör, M. (2014). Çağının Önünde Koşan Bir Aydın: İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (1).
- Heper E (2012). Sporla ilgili kavramlar ve sporun tarihsel gelişimi, *Spor Bilimlerine Giriş* (Ed.: Ertan H), Anadolu Üniversitesi Yayınları no:2509. Eskişehir.
- Işıktaş, S. (2015). Öğretmen Adaylarının İyi Öğretmen Olma İle İlgili Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(4): 119-131.
- Kafkas, M. Açak, M. Çoban, B. ve Karademir, T. (2010). Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlik Algıları İle Mesleki Kaygıları Arasındaki İlişki. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2).
- Kaya, K. (2010). *Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki yeterliklerini algılama düzeyleri*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Karakuş, S. ve Küçük, V. (1999). Eğitimin Bütünlüğü İçerisinde Orta Dereceli Okullarda Beden Eğitimi Ve Spor Etkinlikleri. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (1), S.279-293.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi. (24. Baskı). Nobel yayıncılık, Ankara.
- Kayaduman, H. Sırakaya, M. ve Seferoğlu, S. S. (2011). Eğitimde fatih projesinin öğretmenlerin yeterlik durumları açısından incelenmesi. Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri.
- Koçak, E. (2002). *Erzurum İlinde Görev Yapmakta Olan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyum Düzeylerinin İncelenmesi*. Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.

Kuzijev, J. ve Topolovcan, T. (2013). Uloga Odabira Učiteljske Profesije I Samopoštovanja U Sagorijevanju Učitelja U Osnovnoj Školi. *Andragoški Glasnik*, 17 (2), 125-144.

Küpeli, E. (2019). *Ortaokul öğretmenlerinin iletişim becerileri ile öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.

MEB, (2009). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara.

MEB, (2017). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Ankara.

Öçalan, M. ve Erdoğan, M. (2009). Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 280-291.

Öncül, R. (2000). Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü. Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

Özçete, G. (2018). *Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi Ve Öğretmenlerin İş Doyum Analizi (Niğde İli Örneği)*. Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Niğde.

Özden, Y. (1999). Eğitimde Yeni Değerler. Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Özyürek, M. (2008). Nitelikli Öğretmen Yetiştirmede Sorunlar ve Çözümler: Özel Eğitim Örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 6(2), 189-226.

Pehlivan, Z. (1998). Nitelikli beden eğitimi öğretmeni yetiştirme. Atatürk üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksekokulu I. Spor Bilimleri Kongresi. Erzurum, 7-23.

- Pekel, Ö. A. (2018). *Beden eğitimi öğretmenleri ve mezun öğretmen adaylarının yeterlik düzeylerinin incelenmesi*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Richardson, W. P. ve Watt, H. M. G. (2006). Who Chooses Teaching and Why? Profiling Characteristics and Motivations Across Three Australian Universities. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 34 (1), 27-56.
- Saçlı, H. Bulca, Y. Demirhan, G. ve Kangalgil, M. (2009). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kişisel Nitelikleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (4), 145-151.
- Sağdıç, M. ve Demirkaya, H. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Kariyer Gelişim Plânlarına İlişkin Yaklaşımları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 1 (26), 233-247.
- Sağın, E. A. (2018). *Öğretmen dönüşümü özelinde beden eğitimi öğretmenliği: nereden? Nereye?* İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Malatya.
- Şahin, A. E. (2004). Öğretmen Yeterliklerinin Belirlenmesi. *Bilim Ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 5(58).
- Smith, H. & Smith, M. K. (2008). *The Art of Helping Others. Being Around, Being There, Being Wise*. Jessica Kingsley. London.
- Seçme, T. (2008). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin belirlenmesi (afyonkarahisar örneği)*. Afyonkarahisar Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar
- Senemoğlu, N. (2012). *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim*. Pegem yayıncılık, Ankara.

- Standage, M. Duda, J. L. ve Ntoumanis, Nikos. (2006). Students' Motivational Processes and Their Relationship to Teacher Ratings in School Physical Education: A Self-Determination Theory Approach. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 77 (1), 100-110.
- Sünbül, A. M. ve Arslan, C. (2006). Öğretmen Yeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler 92 Dergisi* 7(2).
- Tamer, K. ve Pular A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*, Kozan Ofset Matbaa, Ankara.
- Taşgın, A. ve Sönmez, S. (2013). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin Sınıf Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, (3).
- Taşpınar, M. (2014). *Kuramdan Uygulamaya Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Edge Akademi.
- Telman, C. (2002). *Başarıya giden yolda meslek seçimi*. Epsilon Yayıncılık. İstanbul.
- Tonbul, T. (2010). *Üçüncü hizmet bölgesinde görev yapan öğretmenlerin problemlerine ilişkin bir sözlü tarih araştırması (1995-2005)*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ.
- Tuncel, G. ve Balcı, A. (2015). Demokratik Toplumlarda Öğretmen Nitelikleri Ve Öğrencilere Yansımaları. *Marmara Coğrafya Dergisi* (31), 82- 97.
- Tschannen, M. M. Woolfolk, H. A. ve Hoy. W. K. (1998). Teacher Efficacy: It's Meaning And Measure. *Review Of Educational Research*, 68, 202-248.
- Tschannen, M. M. ve Woolfolk, H. A. (2001). Teacher Efficacy: Capturing An Elusive Construct. *Teaching And Teacher Education*, 17 (7), 783-805.

- Ülper, H. ve Bağcı H. (2012). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Dönük Öz yeterlik Algıları. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(2), 1115-1131.
- Ünlü, H. (2008). *Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri ve sınıf yönetimi davranışları*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2010). Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri üzerine bir derleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 40 (187), 172-192.
- Yaman, B. (2018). Türkiye, Almanya, Fransa, Çin Ve Japonya'da Öğretmen Yetiştirme (2000-2017)
- Yenice, N. (2012). Öğretmen adaylarının öz -yeterlik düzeyleri ile problem çözme becerilerinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*(11), 39.
- Yeşilyaprak, B. (2003). Eğitimde Rehberlik Hizmetleri (7. Basım). Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.
- Yetim, A. A. ve Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin Mesleki Ve Kişisel Nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*(12) 2, 541-550.
- Yılmaz, G. Yılmaz, B. ve Türk, N. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi (Nevşehir İli Örneği). *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12 (2): 85-90.
- Yurdakal, İ. (2019). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Seçmelerinde Rol Alan Etmenler. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (Teke) Dergisi*, 8 (2), 1205-1221
- Woolfolk, H. A. (2004). What do teachers need to know about self-efficacy? *Paper Presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, April 15*. San Diego, CA.

ETİK KURUL ONAYI

EKLER

EK: 1

DEMOGRAFİK BİLGİLER FORMU

Değerli Öğretmenler;

Elinizdeki form, “**Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Yeterliliğe İlişkin Algılarını Araştırmak(Giresun Örnekleme)**” adlı yüksek lisans tezi için veri toplama aracı olarak hazırlanmıştır. Form iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde bazı kişisel bilgileriniz, ikinci bölümde ise “**Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlik Ölçeği**” yer almaktadır. Sizden istenen sorularda sizce uygun olan seçenekleri işaretlemenizdir. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi, düşüncelerinizi tam ve içtenlikle yansıtmaya bağlıdır. Lütfen size verilen form üzerine adınızı yazmayınız ve soruları yanıtızsız bırakmamaya özen gösteriniz. Bu form ile elde edilen veriler, çalışmanın amacı dışında kullanılmayacaktır.

Soruları içtenlikle yanıtlamanızı arz eder, zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

Gamze AKYOL

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Cinsiyet:	Kadın ☐ Erkek ☐
Yaş:	24-28 yaş ☐ 29-33 yaş ☐ 34-38 yaş ☐ 39-43 yaş ☐ 44-48 yaş ☐ 49-53 yaş ☐ 54-58 yaş ☐ 59 yaş ve üzeri ☐
Mesleki Yıl:	1-5 ☐ 6-10 ☐

	11-15 ☐ 16-20 ☐ 21-25 ☐ 26+ ☐
Gelir Dağılımı:	1000-3000 TL ☐ 3000-5000 TL ☐ 5000 TL ve + ☐
Çalışılan Yerleşim Yeri:	İl ☐ İlçe ☐
Çalışılan Kurum:	Ortaokul ☐ Lise ☐
Sporculuk Geçmişinin Düzeyi:	Amatör ☐ Profesyonel ☐ Milli ☐
Spor Uzmanlık Branşınız:	Takım sporları ☐ Bireysel sporlar ☐ her ikisi ☐
Beden Eğitimi Öğretmenliğini neden seçtiniz?:	Beden eğitimi öğretmenliğini seviyorum. ☐ Sporun içinde olmayı seviyorum. ☐ Başka bir meslek yapabilme alternatifim yoktu. ☐

EK: 2

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİ YETERLİK ÖLÇEĞİ					
Değerli öğretmen arkadaşlar, bu anket sizlerin alan bilgisi, beden eğitimi derslerindeki öğretmen – öğrenme etkinliklerinizin yeterliği, öğrenciye rehberlik etme yeterliği, kişisel ve mesleki yeterliği düzeylerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Verilen tümcelerin hiçbiri doğru ya da yanlış değildir. Lütfen her tümceyi dikkatle okuyarak sizin için uygun olanı seçerek, aşağıda (1) kendimi hiç yeterli bulmuyorum, (5) kendimi çok yeterli buluyorum anlamını taşıyan ifadelerden 1 ile 5 arasında derecelendirme yaparak sizin için uygun olanı işaretleyiniz.					
Madde					
1. Beden eğitimi ile ilgili temel kavram, kural ve ilkeler hakkında bilgi sahibiyim.	1	2	3	4	5
2. Konu alanı ile ilgili öğretim programları (müfredat) üzerinde bilgi sahibiyim.	1	2	3	4	5
3. Eğitim kurumlarındaki beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarının neler olduğunu bilirim.	1	2	3	4	5
4. Fiziksel aktivite öncesinde, sırasında ve sonrasında olabilecek yaralanma ve sakatlanmalara karşı tedbirler alacak yeterli bilgi ve donanıma sahibim (bilgilendirme yapar, ortamı düzenler, ısınma vb).	1	2	3	4	5
5. Fiziksel aktivite sırasında oluşabilecek yaralanma ve sakatlanmalarda gerekli ilk yardımı yapabilir ve oluşabilecek daha ileri yaralanma ve sakatlanmalarda öğrenciyi gerekli yerlere yönlendirebilirim.	1	2	3	4	5
6. Sporcu beslenmesi (egzersiz öncesinde, sırasında ve sonrasında) konusunda öğrencileri bilgilendirebilecek yeterli bilgiye sahibim.	1	2	3	4	5
7.Öğrencilerin temel ve bileşik motorik özelliklerinin gelişimine katkı sağlayacak ve pekiştirecek egzersizlere yer verir ve nasıl yaptırılacağını bilirim.	1	2	3	4	5
8. Öğrencilerde spor yapma bilinç ve spor kültürü oluşturabilecek yeterli bilgi ve birikime sahibim.	1	2	3	4	5
9. Spor ve spor tarihi hakkında bilgi verecek yeterli bilgiye sahibim.	1	2	3	4	5
10. Sportif faaliyetlere öğrencilerle birlikte aktif olarak katılabilirim.	1	2	3	4	5
11. Okul içi spor etkinlikleri düzenlerim (sınıflar arası, öğrenciler arası turnuvalar), okul dışı spor etkinliklere yeterli katılımı gerçekleştiririm (okullar arası).	1	2	3	4	5
12. Öğrencilerin temsil yeteneklerini, liderlik özelliklerini, iletişim, grupla çalışma, kendini yönetme, kendine güven, çabuk karar verebilme, kural koyabilme, motive olabilme ve fair play becerilerini geliştirebilirim.	1	2	3	4	5

13. İçeriği konuların özelliklerine göre aşamalı bir şekilde sıralayarak öğretebilirim.	1	2	3	4	5
14. Spor mevzuatı, yarışma ve oyun kuralları hakkında yeterli bilgi ve birikime sahibim, bunları öğrencilere aktarabilirim.	1	2	3	4	5
15. Dersin hedef davranışlarını açık bir şekilde ifade edebilirim.	1	2	3	4	5
16. Sınıf çalışmalarını, ders programında ve ders planında öngörülen şekilde planlarım.	1	2	3	4	5
17. Dersi, ilgili davranışsal hedeflere eriştirecek, çeşitli öğretme-öğrenme etkinliklerinden yararlanacak şekilde planlarım.	1	2	3	4	5
18. Uygun öğretme-öğrenme materyal, araç gereçlerini seçer ve hazırlayabilirim.	1	2	3	4	5
19. Beden eğitimi öğretim programındaki değişimleri izlerim.	1	2	3	4	5
20. Beden eğitimi öğretim programı kapsamında öğrenilenlerin diğer programlarla, diğer derslerle bağlantısını kurarım.	1	2	3	4	5
21. Beden eğitimi dersinde öğrencilerin yaşlarına, hazır bulunuşluklarına ve konunun kazanımlarına uygun yöntemlerden yararlanırım.	1	2	3	4	5
22. Öğrenciler için gerçekçi ve onları yapabileceklerinin en iyisini yapmaya sevk edebilecek derecede sportif beklentiler oluştururum.	1	2	3	4	5
23. Beden eğitimi dersi alan öğretim programının ilke ve yaklaşımlarını etkin bir şekilde uygulayırım (bilinenden bilinmeyene, bütün parça organizasyonu).	1	2	3	4	5
24. Beden eğitimi derslerinde mevcut alt yapıyı ve fiziksel olanakları etkili bir şekilde kullanırım.	1	2	3	4	5
25. İlköğretim kurumlarında uygulanan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin özelliklerini ve uygulama kurallarını öğrencilere örneklerle açıklayabilirim.	1	2	3	4	5
26. Derste bireysel, grup ve karma eğitsel oyunlara yeteri kadar yer veririm.	1	2	3	4	5
27. Derste yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı etkinliklere yer veririm.	1	2	3	4	5
28. Beden eğitimi derslerinde tüm öğrencilerin aktif katılımını sağlar ve öğrenci merkezli etkinliklere yer veririm.	1	2	3	4	5
29. Öğrencilere etkinlikler esnasında gerekli rehberliği yaparım.	1	2	3	4	5

30. Etkinliklerde öğrencilere ipucu ve geribildirimlerde bulunurum.	1	2	3	4	5
31. Derste süreyi etkili bir şekilde kullanırım.	1	2	3	4	5
32. Dersi plana uygun olarak yürütürüm.	1	2	3	4	5
33. Dersteki etkinliklerin işlem basamaklarını sıralı ve koordineli bir şekilde gerçekleştiririm.	1	2	3	4	5
34. Aşağıdaki becerileri etkin şekilde gerçekleştirilmesini sağlayabilirim.					
a. Yaratıcı Düşünme	1	2	3	4	5
b. İletişim Becerisi	1	2	3	4	5
c. Problem Çözme Becerisi	1	2	3	4	5
d. Eleştirel Düşünme	1	2	3	4	5
e. Araştırma-Sorgulama Becerisi	1	2	3	4	5
f. Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi	1	2	3	4	5
g. Girişimcilik Becerisi	1	2	3	4	5
h. Türkçeyi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma Becerisi	1	2	3	4	5
35. Özel alan programı kapsamında hazırlanan öğretim materyallerinde (ders kitabı, çalışma kitabı ve öğretmen kılavuzu, ansiklopedi, dergi v.b.) yer alan içeriği bilimsel doğruluk bakımından değerlendirebilirim	1	2	3	4	5
36. Spor tesisi, alanı ve malzemelerinin bakım, onarım ve korunmalarını sağlarım, amacına uygun kullanımını sağlarım.	1	2	3	4	5
37. Dersteki etkinlik ve öğrenme ortamlarını etkili bir şekilde düzenlerim.	1	2	3	4	5
38. Öğrencilerin etkinliklerini kısa zamanda puanlama ve sonuçları, öğrencinin nasıl gelişeceğine ilişkin dönütlerle birlikte öğrencilere veririm.	1	2	3	4	5
39. Öğrencinin etkinliklerdeki ilerleyişini, uygun olan ölçütleri kullanarak değerlendiririm.	1	2	3	4	5
40. Yapılan etkinliklerin ve sağlanan gelişmenin kayıtlarını tutarım.	1	2	3	4	5
41. Performans değerlendirme tekniklerini etkili bir şekilde kullanırım	1	2	3	4	5
42. Öğrenci portfolyalarını (ürün dosyalarını) amacına uygun olarak kullanır ve değerlendiririm.	1	2	3	4	5
43. Beden eğitimi derslerinde süreç değerlendirme yaklaşımlarını kullanırım.	1	2	3	4	5
44. Derste performans ve proje değerlendirmelerini kullanırım.	1	2	3	4	5
45. Değerlendirme sürecine öğrencilerinde katılımlarına olanak veririm.	1	2	3	4	5

46. Gözlem, anket, görüşme gibi farklı değerlendirme tekniklerinden de yararlanırım.	1	2	3	4	5
47. Öğrencilerle güven verici ilişkiler kurarım ve onların sağlıklı ve dengeli birer kişilik geliştirmeleri konusunda sorumluluk duyarım.	1	2	3	4	5
48. Öğrencilerin bireysel ve grup ihtiyaçlarına karşı duyarlılık sahibiyimdir.	1	2	3	4	5
49. Okuldaki öğrenci rehberlik hizmetlerine beden eğitimi derslerinde katkıda bulunurum.	1	2	3	4	5
50. Beden eğitimi derslerinde öğrencinin güçlü ve zayıf yanlarını fark etmesini ve geliştirmesini sağlayacak ortamlar oluştururum.	1	2	3	4	5
51. Öğrencinin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda ilgili uzmanlarla işbirliği yaparım.	1	2	3	4	5
52. Öğrencinin kişisel gelişimini ailesi ile paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
53. Dersimde sözlü iletişim becerilerini etkili bir şekilde kullanırım.	1	2	3	4	5
54. Öğrencilerden gelen dönütlere (feedback) karşı duyarlıyım ve bunlardan yararlanırım.	1	2	3	4	5
55. Sözsüz iletişim tekniklerini (beden dilini) etkili bir şekilde kullanırım.	1	2	3	4	5
56. Derslerimi zamanında ve etkili bir şekilde başlatır ve yine aynı şekilde bitiririm.	1	2	3	4	5
57. Öğrenme güçlüğü olan ve hazır bulunuşluğu yetersiz olan öğrencilere bireyselleştirilmiş öğretim programı uygularım.	1	2	3	4	5
58. Öğrencilerin dikkatini çeker, onları öğrenmeye güdüler, onların ilgi ve güdülerini devam ettirebilirim.	1	2	3	4	5
59. Olumsuz durumlar, kesinti ve müdahaleler karşısında uygun önlemler alırım.	1	2	3	4	5
60. Gerçekçi ve iyi hedefler belirlerim; bunların gerçekleşme derecelerini objektif ve güvenilir bir biçimde değerlendirir; sonuçları öğrencilerin kendilerini geliştirmesinde kullanırım.	1	2	3	4	5
61. Sınıfta, öğrencilerin kendilerini ifade edebilmelerine imkân sağlayacak demokratik bir ortam oluştururum.	1	2	3	4	5
62. Kişisel ve mesleki gelişimim açısından öneri ve eleştirilerden yararlanırım.	1	2	3	4	5
63. Toplantı, hizmet-içi eğitim, araç gereç hazırlama gibi okul etkinliklerine gerekli katılımı gösteririm.	1	2	3	4	5

64. Kendi performansımın gelişme için uygun ve gerekli girişimlerde bulunurum.	1	2	3	4	5
65. Meslekî gereksinimlerim hakkında bilgi sahibiyimdir.	1	2	3	4	5
66. Meslekî gelişimimi desteklemek ve verimliliği artırmak için bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanır ve meslekî gelişime yönelik yayınları izlerim	1	2	3	4	5
67. Diğer öğretmenlerle iş ilişkileri kurar ve işbirliği içinde çalışırım.	1	2	3	4	5
68. Diğer öğretmenlerle mesleğiyle ilgili bilgi alışverişinde bulunurum.	1	2	3	4	5
69. Okulun iyileştirilmesi ve geliştirilmesinin önemli olduğu bilincine sahibimdir.	1	2	3	4	5
70. Öğrenci velileriyle iyi ilişkiler kurarım.	1	2	3	4	5
71. Sivil toplum kuruluşları, toplum liderleri, eğitim liderleri vb. ile işbirliği yaparım.	1	2	3	4	5
72. Okulu geliştirme çalışmalarında öğrencilerle birlikte etkin rol alırım.	1	2	3	4	5
73. Okuldaki sosyal, kültürel ve meslekî çalışmalara etkin biçimde katılır ve gerektiğinde liderlik yaparım.	1	2	3	4	5
74. Okulun iyileştirilmesinde ve geliştirilmesinde çevre olanaklarını etkin olarak kullanabilirim.	1	2	3	4	5
75. Öğrencinin gelişimi ile ilgili olarak ailelerle süreklibilgi alışverişinde bulunmak üzere yazılı/sözlü iletişim kurarım.	1	2	3	4	5
76. Öğretmen görev hak ve sorumlulukları ile ilgili mevzuatı bilir ve buna uygun davranırım.	1	2	3	4	5
77. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda yürütülmesinin gereği ve önemine inanır, öğretme – öğrenme sürecini bu doğrultuda yürütürüm.	1	2	3	4	5
78. Bir beden eğitimi öğretmenin sahip olması gereken iyi bir görüntüye sahibimdir.	1	2	3	4	5

EK: 3

← Yanıtla ↶ Tümünü yanıtla → İlet 📁 Arşivle 🗑️ Sil 🚩 Bayrak ekle ⋮

Re: Tez çalışması için ölçek kullanım izni.

Hüseyin ÜNLÜ <hunlu@aksaray.edu.tr>
15.05.2019 12:38

Kime: gamze akyol

[Tüm ekleri kaydet](#)

Merhaba

Öncelikle geç dönüşüm için kusura bakmayın.

Bu mail adresini çok kullanmıyorum.

huseyinunlu68@gmail.com adresine yazarsanız daha kısa sürede dönüş yapabilirim.

ekte ölçeğin yer aldığı makale ve ölçek yer almaktadır.

İyi çalışmalar

Kimden: "gamze akyol" <gamze.Akyoll@outlook.com>

Kime: "hunlu" <hunlu@aksaray.edu.tr>

Gönderilenler: 26 Mart Salı 2019 0:16:01

Konu: Tez çalışması için ölçek kullanım izni.

Merhaba hocam,

Ben Gamze Akyol, Giresun Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Yüksek Lisans Programında Dr. Öğrt. Üyesi Beytullah Dönmez'in tez öğrencisiyim. Beden eğitimi öğretmenleri yeterliliği(Giresun Örnekleme) üzerine araştırma yapabilmek için siz ve arkadaşlarınız tarafından oluşturulmuş olan "Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlilik Ölçeği"ni uygulamak istiyorum. Umarım kullanımda bir sakınca yoktur. Teşekkür ederim.

ÖZGEÇMİŞ

12.04.1995 yılında Tokat doğumlu. İlkokul, Ortaokul ve lise eğitimini Tokat il merkezinde tamamladı. 2017 yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Antrenörlük Eğitimi Bölümü bitirdi. 2018 yılında Giresun Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalında yüksek lisans programına başladı ve halen eğitimine devam etmektedir.

